45ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 97 Կ. ՊՈԼԻՍ 14/27 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 9 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1319—14 ՕԳՈՍՏՈՍ 1317 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Փ. ՔԷՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 ղր.	60 ղր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائرهٔ مخصوصه

ՕՏԱՐ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՒ
ՀԱԿԱԿՐՕՆ ՁԵՂՉՈՒՄՆԵՐ

Հո՛ն չի կայանար մեր կենակցութեան սրբութիւնը, հո՛ն չի կայանար մեր վաւ հաւատքին կեանքը կամ կրօնին հիմը, վերջապէս հո՛ն չեն կայանար մեր դաւանանքի եկեղեցին և անոր յարակից օրէնքները։

Ամէն անգամ որ երբ այս կարգի նիւթերով կը զբաղինք, մեր ժողովուրդը ամէն առթի մէջ ընդհանրապէս կը հետաքրքրուի այսօրինակ հարցերուն կամ դրութիւններուն. և կը հափափէ զանոնք, իր ներքին ձայնին՝ այսինքն խղճին լիուլի յաղուրդ մը տալու համար։

Մինչ ուրիշ ազգեր, չօշափելիօրէն և աններեւ կը պարզուին այս կարգի անբարոյական (inmoral) ու սատանայական ամուսնական սաւաններն ու զեղծումներն խուլ և խուլ։ Ասոնք, մանաւանդ դաւանական ու եւրոպական լաւատեղեակ աղբիւրներէ կը փութացուին, երբ անգամ մը ասոնց Թերթերուն կամ արտաքոյ որոնել ջանանք։ Ասոնք, ո՛ր որ ալ անցի ունենան, մենք բարոյագէտներս կամ բարոյաբաններս, ի բարուց Թելադրելով, անմիջապէս կ'ըմբռնենք հրապարակ և որչափ որ կարելի է մեր ակար գրչին յենլով, ապականութենէ յանդպալաւնութիւն և անբարոյութենէ ի բարոյութիւն կը հրաւիրենք։

Մի անգամ ընդ միշտ ներուի ինձ, թէ երբ անգամ մը հայ-ամուսնական սարեգրութիւնը բանանք պրպտենք, անոր մէջ ցանկալով պիտի տեսնենք, թէ մեր ամուսնութիւնները տարուէ տարի և դամ քան զդամ կը նուազին, կը ցանցառանան և կամ աւարտապէս զգալի դակաս մը կը թողուն մեր ամուսնական մայր սաւմարներուն մէջ։ Ինչո՞ւ այսպէս. վասն զի մենք մեր ձեռքով տարիներէ հետէ հեռալով, աքնելով, որոճալով, մուրալով վերջապէս դէպ ի օտարութիւն յարեցանք և օտարներու ձեռքը խնդրել կղզեցանք։ Եւ, այս աններելի յղացումն՝ ինչ որ ալ ըլլայ բոա Հայ եկեղեցւոյ, խոտելի ու մերժելի է։

Ապաքէն, թէ մենք այսպէ՞ս կ'ըմբռնենք մեր վեհ ԿՐՕՆԻ բարոյականը. օրինակի աղագաւ, երբ Հայոց Պատրիարքարանը կամ Մայր-Աթոռոյ Եկեղեցական իշխանութիւնը՝ բոն մեր նախնի Հայրապետաց դրած Հայ Եկեղեցւոյ բարոյա-դրական հնաւանդ օրինաց, պատուհասէր ամուսնութիւն կնքելու հրաման չտայ որ և է անհատի մը իր մէկ մօտաւոր ազգականին հետ, կամ իր ո՛ և է մէկ եպիսկոպոսն Թերուածոններուն կամ ... արարքին համար, խոկն ան զգաւալով և բարականն աւելի յարմարներուն մէջ բոն ինքեան մեր կրօնի— Ամուսնութեանց առաթե,—խառնապահանջութիւնը ու կրճատող անլուծելիութիւնը խախտել ու Թեր կերպով մեկնելը ու քննադատելը յետոյ, անմիջապէս ու համարձակօրէն կ'ըլլէ օտար Պատրիարքարաններ դիմումներ կ'ընէ, գիտնալով որ կամ կ'ընդունուի իր խնդիրքը և կամ ոչ... ուստի հակառակ պարագայէ չարժեալ, իր Թանկագին կրօնքը անդառնալիօրէն և ընթացիկ կերպով փոխել կը խոստանայ. որովհետև մեր Պատրիարքարանը, ճիշդին մօտաւորութիւնը ի յայտ բերելով, կամ անհատին որ և է պակասութեանն կամ վերջապէս քրէական աններելի արարքին համար բացարձակապէս մերժեր էր ամուսնութիւնը։

Հայ երիտասարդ մը, երբեւ զո՛հ օտարութեան, առանձ մը ի վեր, ի սեր ծանծաղամիտ ծնողքին, զգլուխն եայ ըլլենի խոստումէի մը հետ կեղծ սիրաբանութեան մը կը բանուի, և կեղծ սիրաբանութիւնը, ինչպէս կ'ըսէ ժամանակական առածը թէ՝ «կեղծիքը երթալով ճշմարտութեան կը փոխուի», հետզհետէ երթալով այն աստիճան կ'արծարծի և կարեւոր համաձայնութիւններ կ'առնէ իրենց մէջ, որ վերջապէս օր մը, այլեւս հրդեհը հայ երիտասարդին ուսխանքի երդիքէն անցած ըլլալով, երիտասարդին կրօնի չէնքը հրոյ ճարակ կ'ըլլայ... և, Լատին կղերին ձեռամբ առօք փառօք Լատինականութիւնը կ'ընդունի։ Անդին ուրիշ մը, առ ի ցանկանալոյ կամ հրապուրելոյ, Հելլենուհիի կամ Յոյնի աղջկան մը հետ, Յունաց Պատրիարքարանը դիմելով, և յոյնի պսակով ... կ'ըլլայ։ Ասոնք այն տեսակ եղելութիւններ են որոնք մարդուս ջիղերը ոտք կը հանեն... և ալ մինչ անպակաս են թէ՝ դաւառներու և թէ՝ արտասահմանի մէջ։

Մեր մէջ, օտարութենէ մուտ գտած, եթէ միզուարիչ և անձաւ կէտ մը կայ, այն ալ դրամօժիտի յաւի ունակութիւնն է։ Թէեւ բոտ սովորութեան, ամուսնութեան մէջ երկու բան կը խնդրուի, այսինքն, 1. կամ դրամ, 2. և կամ խնամեալ դաստիարակութիւն. բոա իս, նաեւ չասերուն՝ վերջինը օրինաւոր է...։ Մեր մէջ, ինչ պարկեշտասուն և սո ամօթալ մնք, գէնքն ուսող աղջիկներ կան, որ փոքր ի չասէ դաստիարակուած են, ու իրենց Թանկագին կեանքը տանները չորս պատերու ոլորտքին կամ պատուհանի վանդակներուն ներքը փակած, լակեալ կ'անցընեն իրենց աղուորկալի ժամանակը կամ բաղդի սեւ օրերը... ինչո՞ւ. քանզի դրամօժիտ չունին, թէեւ ունին խնամեալ դաստիարակութիւն...։ Գաւառներու մէջ, մանաւանդ եկեղեցի ու քահանայ կամ ուսուցիչ չեղած մաւթ խաւերուն մէջ, ապէս ծնողքները օտարներու մարդկանց ... ... լով, օտարներուն կենցաղավարութենէն հրապուրուելով և իրենց ազգասէրութիւնը պատանձու ցուցնելով, իրենց դեռահաս, միամիտ և միամօր աղջկան ձեռքը օտարին խնդրել կուտան... և կը հրապարակին ու կը բացադանչեն բաելով թէ՝ աղջիկս սասնց դրամօժիտ սպասելով առւ, հէյ Եւրոպացի... որպէս թէ մեր մէջ հայ բարեկիրթ, ուղղամիտ և գործունեայ երիտասարդներ պակսէին։ Միևնոյն բանը կը պատահի նաեւ Եւրոպիոյ մէջ, ուրանք հայ գաղթեր ու ընտիրներ կան։ Ու, այս անձնուն մէջ, Եւրոպիոյ մանաւանդ դաւառներու մէջ մեր միամիտ կամ փոխանաքիտ ազգայնոց քով, մեծամեծ և գործօն դերեր կը խաղան լատին հաւատաքննիչ ու ժպտերես կղերները, բողոքական պատուելիները և կամ միսիոնար երէցները... իրենց ցոյց տուած հնչուն ու շողշողուն դրամներովը և զանազան նիւթական խնդրանքներովը՝ մեր կրօնի միջնավարուրանին հանդէպ։

Հապա այն մեր ամուսնական ինչ ինչ զեղծումները, որ ի վաղուց անտի կը լսուին ու կը քննադատուին մեր նախանձախնդիր ու կրօնքով խստապահանջներէն։

Ինչպէս, օրինակի աղագաւ, ապօրէն այր մը որ ունի օրինաւոր ամուսին մը, կամ կին մը որ ունի հարազատ ամուսնութիւն և այլ պարագայից հանդէպ իրենց օրինաւոր ամուսնութիւնը կը դրժեն. վասն զի, ժամանակ մը կենակցելնէն յետոյ պահ մը կը բաժնուին, որոնք ժամանակին այր և կին օրինաւոր ամուսնութեան կնքած էին։ Եւ ասոնց մէջ ... կը մնէ. ... ասոնց բացակայութիւնն օգտուելով կը հրապուրէ երկուքներէն մին և անլուծելի ամուսնութիւնը լուծել կը ջանայ չնորհիւ մեր դաւառային սիմոնական տէր տէրներուն կամ հոգեւորականներուն։ Ժամանակ անցնելէն վերջ, իր օրինաւոր ընկերը կու գայ, և յանկարծ կը տեսնէ կամ կը լսէ եղելութիւնը. արդարեւ, մեծ կ'ըլլայ զարմացումը, անհանգիստ մը կը դառնայ իրեն և կամ վերջապէս բարկութիւնը չափ չունենար... ուստի, խելոյն անձամբ Պատրիարքարան կը դիմէ և ամուսնալուծում կը խնդրէ. և Հայոց Պատրիարքարանը, պէտք եղած ձեւակերպութիւնները ընելէ վերջ անհատին կը հրամայէ վերստին ամուսնանալ, — և խոստանալով պատժել այսօրինի պսակ ընող քահանան, — քանի որ պոռնկացեր է իր կինը և կամ իր այրը այլ ընդ այլոց ցոփութիւններու հետեւեր է և կամ խառնակ կենակցեր է, իր հայրենի երդիքը կամ օճախը ի մոռացումն թողլով։ Այս ու ասոնց նման եղելութիւններ յաճախադէպ են դաւառային մթին անկիւններուն ու արտասահմանի մէջ, ուր գրիթէ չկայ ոչ եկեղեցի, ոչ դպրոց, ոչ յորդորիչ քահանայ և ոչ ալ ուսուցիչ։

Ալ բաւական չէ՞. որչափ որ օտարին ձեռքը խնդրեցինք ու խնամութիւն հաստատեցինք, որչափ որ դրամօժիտի յաւի ունակութեան հետեւեցանք, որչափ որ մեր հայրենաւանդ անարատ բարքերէն ու սովորոյթներէն հեռացանք և բարոյ ապականութեան տիղմին մէջ թաթխուեցանք, որչափ որ մեր քնքոյշ յատկութիւնները կորուսինք, վերջապէս որչափ որ մեր ամուսնութիւնները եղծեցինք՝ իրենց սրբակրօնութենէն...։ Այո՛, ալ քիչ մըն ալ պէտք է ուշաբերինք և տէր տաճենք մերայնոց վրայ. քանի որ օտարները մեր տղրուկներն ու ճճաորդները, կամ աննկուենելի լափլիզնթոսին մէջ ձգողներն են։

Կ'անդրադառնամ և դարձեալ կը կրկնեմ նախաբանս թէ, արդարեւ հո՛ն չի կայանար մեր կենակցութեան սրբութիւնը, հո՛ն չի կայանար մեր վաւ հաւատքին կեանքը կամ կրօնին հիմը, վերջապէս հո՛ն չեն կայանար մեր դաւանանքի եկեղեցին և անոր յարակից օրէնքները։

ԵՂԻՎԱՐԴ
Սկիւտար

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

Մէկ երջանկութիւն մը միայն կայ. — Պարտականութիւնը։

Մէկ մխիթարութիւն մը միայն կայ. — Աշխատանքը։

Մէկ վայելք մը միայն կայ. — Գեղեցիկը։

Երջանկութիւնը երբ աչքերնուս առջեւն է մեզի այնչա՜փ մեծ կ'երեւայ որ մինչեւ երկինք կը բարձրանայ, բայց մեր դռնէն անցնելու համար այնչափ կը ծռի որ յաճախ չենք տեսներ զայն։

Յոյսը յաճախ պատրանքի յանդուղ խոնջէնք մըն է։

Երջանկութիւնը արձագանգի մը կը նմանի, ձեզ կը պատասխանէ, բայց չի գար։

Մեր երջանկութիւնը պատրալի երեւնալուն պէս կ'ուզենք վայրագօրէն կործանել զայն։

Հարիւր տարեւ պէտք է գունաւոր և քաղցրաւենի վարդ մը յօրինելու համար, նոյնպէս ուրախութեանց ժողովածոյ մը պէտք է երջանկութիւնը կազմելու համար։

Մխիթարանքը միայն անմահ բանտերուն մէջ փնտռեցէք. ընտրութիւն ու խոկմունք։

Բարի գործ մը կարենալ ընելը բաւական երջանկութիւն մըն է։

ՔԱՐՄԷՆ ՍԻԼՎԱ
Թարգմ. ՄԱՆՈՒԿ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՅԱ-ՓԱԶԱՐԸ

Երեւակայեցէ՛ք 1—2 «մինարէ»ի բարձրութեամբ անդգին ժայռեր՝ որ սեդ հրուանդանի մը պէս ձեւակերպուած և դէպի ծով կարկառած կանգուն կեցած են, Մարմարայի արեւմտեան բացերը գեղեցիկ գիրքի մը մէջ դրուելով։ Այդ այդ բարձրաբերձ ժայռերուն չարքը անդիսի երկար ու մահկաձեւ գօտի մը կազմած է, որ մարդ մը սովորական քալուածքով հազիւ կրնայ կէս ժամէն չրջանը բոլորել։ Եւ չգիտնաք թէ այդ ժայռերը երկրադնդիս դրեթէ չատ ծովափանց վրայ տեսնուած քարակոյտերու պէս են. գի անդ պիտի տեսնէք այլ և այլ տեսակ մանրուկ քարերէ բաղադրուած (նոր բաւերով ըսենք) խեցեկենդանիներ կամ խճալեռնականներ, որք Յունարէն «ախիվասիս» ըսուած տեսակ մը ծովային ժժմակներու խեցիներով և Տաճկերէն «չագըլ թաշը» կոչուած ցամաքային գոյնզգոյն խճերով խառնուած, չաղուած ու քարացած բաղադրութիւններ են բոլորովին, այնպէս որ՝ անոնց մէջ անհամար կը տեսնուին խել մը երկրաբանական փոփոխութիւններ։ Եւ ո՛չ միայն այդ ժայռերը, այլ և անդ սոյն չատ հողերը խեցեւոր բնութիւն ունին. և մինչեւ իսկ բարձանց վրայ ալ տեղ տեղ կը դտնուին ասորերկրեայ խեցիներու անթաւ հաւաքոյթներ, որոց հնագոյն դոյութիւնը վերադրուելու է երկրադնդիս ... աչխարհածաւալ մեծ ու սաստիկ ջրհեղեղին, որոյ յիշատակը կը կարծուի։

Նշանակելի է նաեւ թէ այս կողմանց քարերու և հողերու մէջ, ինչպէս մեր մասնաւոր հետազօտութեամբ ալ հաստատուած է, քարացած խեցեմորթներու ընտանիքէն միայն «ախիվասիս»ի պարզ տեսակը կը դտնուի. այսու ամենայնիւ 20-30 հատ քարացած ոստրէներ դտանք մեր Հայոցի մէջ՝ Խօճա Համզա ըսուած թէքքէի մը կից հինաւուրց մինարէին և հին չիրմին քարերուն վրայ միայն։ Կ'երեւի թէնախապատմական յիղաչրջութեանց վիճակը կամ ոնկերպարան քասոը՝ ինչպէս տարրեր խեցիներով ուրիշ տեղեր՝ նոյնպէս մէկ տեսակովն ալ մեր Գայա-Փազարին մէջ՝ իր նշխարները անմռաց պահել տալու համար կաղմած ու ապաղայոյս թողած է։ Եւ սրօք՝ այդ ուրեք միակտուր և ուրեք կտրատ կոյտերը, որոց՝ Թերեւս հաղաւոր դարերէ ի վեր բարձրերէ ինկած մեծ ու պզտիկ կտորները անչարժելի ժայռեր և վտանդալի խութեր ձեւացուցած են՝ կարծես՝ Մարմարայի կողմէն եկած մանչող ալիքաց և կատաղի ալեաց դիմադրելու համար ամբողջ ծովափունքը չարուած պիտի մնան յաւիտեանս։

Վերոյիշեալ խեցեկենդանները քարեքիս արեւելեան կողմը երեք մասունք տեղեր դրաւած և կոչուած են Համազիեահ կամ Ձինէր, Թէքքէչիր (Թէքքէնիչին) և Պաղուճու անուններով, և մեր Հայոցը կը պաչարեն կիսաբոլոր՝ բնական ամրոցներու պէս։

Շատ սիրուն դիմագիծ մ'է այդ Գայա-Փազարը՝ յարմար առեն ամէն ազգէ ու հասակէ զբօսաչրջիկներու, մանաւանդ դրեթէ կիրակնօրեայ զբօսավայր մ'է երկսեռ զուարճասէրներու։ Հոն ամէն հաճոյք ու խնճոյք կը կատարուին, մանաւանդ ամառուան հեչտալի իրիկունները. երեկոյթներ կը ներկայացուին կիրակիօք և ըմպելեօք, ... մերթ եւս նուագարանօք. այնպէս որ անդէն ծովու ու հովի Աստուածուհիները կը միանան Բաղոսի հետ, սպանդարամետական խրախճանքին ու երգեցմունքը քաղցրացնելով։

Եւ սակայն այդ Գայա-Փազարը ո՛չ միայն մարմնաւոր, այլ հոգեւոր տօնախմբութիւն մըն ալ կը կատարուի Յունաց կողմէն՝ ամէն տարի այս յուլիսի 2ին՝ իրենց «Գիւտ Տփոյ Ս. Աստուածածնի» ըսուած օրը։ Անոնց 1000 աւելի մօտ ժողովուրդը՝ մեծ ու պզտիկ կուգայ անդրոյն Այազմային մէջ ուխտ կատարելու և մոմ վառելու՝ իրենց քաղէն բաժին տալով յանուն Անեղծութեան Տիրամօրն. և 1000 աւելի բազմութիւն մ'ալ ուրիշ տեղերէ խըռնելով առ հասարակ կը ծածկուին այդ բոլոր ժայռերն ու վայրերը, այնպէս որ «ասեղ ձգես վար չիյնար»ի վիճակը կը ստանան այդ խորդ ու բորդ ծովափունք, որոց մօտերն ալ ծովու վրայ երեւցման երկսեռ այցելուներու մակոյկներն ու նաւակները վերխտալով նաւարչաւի չքեղ տեսարան մը կը յեչեցնեն։

Յոյնք կը սիրեն պահել ու յարգել իր այազման, այլ եւս կարծես իրեն ազգային յատկանիչ մը եղած է այդ. ուստի վերջերս ... չէնքերու համար կոտրուած քարերէ այդ այազման փլատակ ըլլալով՝ անյապաղ ուրիշ կոկիկ մը չինուեցաւ կամարաձեւ։ Յար և նման Կալիփօէի քարայրին, ծովեզերքի յարակից քարուկիր անդին մըն է այն՝ բաւական անուշ ջրով օժտուած՝ անչուշտ ևսեւ խեցեկենդանի զանգերէն դոյանալով։

Մեր Հայոն ալ անվիչատակ չէ մնացած անդ՝ այդ յոնականներէն մօտ. վասն զի այդ այազմայէն իբր 60 քայլ հեռի՝ աղջեր խորունկ ծովէզրի մը վրայ կը դտնուի բարձրեկէ ու սափակ ժայռ մը՝ ըսուած «Աբրահամ Կաթողիկոսի քար» կոչուած, որուն վրայ, կ'աւանդուի թէ, այդ սրբազան անձը, որ առաջնոց Ռոտոսթոյի առաջնորդ եղած էր, Թեմական այցելութեամբ քալաքս եկած առեն մերթ ընդ մերթ երեկոյեան ժամանց կ'ընէր, կամ ժամանակին ... եղերներուն հետ խնճոյքներ կ'ընէր։ Ահա այս առթիւ այդ Ս. Կաթողիկոսի վրայ պատմական դիրք մը կը քաղենք սա ուչադրելի տեղեկութիւնը. «Տէր Աբրահամ Գ. ի Գանուոյ Կրետացւոյ առաջնորդ Թէքիրտաղու, յաւուրս սորա՝ յամի 1736, Թահմազ Ղուլի Խան Թագաւորէ ի վերայ Պարսից և կոչի Նատր Շահ, որոյ էր սիրելի։ Ունի յօրինեալ պատմութիւն անցից իւրոց և Նատր Շահին, 1734—1737»։

Ուրեմն այդ Ս. Կաթողիկոսը 167 տարի առաջ վիճակիս Առաջնորդ ըլլալով՝ իբր երկու դարու յիշատակ մը կը պահէ այդ քարը, որ յիշեալ 50 տարուան Այազմայէն աւելի արժէք է թէեւ, սակայն մենք յաճախ միայն մըտքով կամ չքով կը յիշատակենք ասոնք բաները և կ'անցնինք կ'երթանք...։

Կէլէպօլու — ՄԱՐԱԲԱՍ

ԹԷ ԻՆՉ'ՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻ Կ'ԵՐԹԱՆ

ՄԵՐ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՆ ՈՒ ՏԻԿԻՆՆԵՐԸ

Ժամը երկուքն է. անցեալ հինդչաբթի առաւօտ Ղալաթիոյ եկեղեցիէն ներս տիկին մը կը յառաջանայ, կապոյտ չրջազգեստին փէչերը հովին տըւած, ետեւէն ունենալով իր ճերմակ ֆոքսթերիեր ... մը, որ գրկած է հաղիւ հազ միամեայ մանուկ մը։

Տիկինը նախ և առաջ ասղին անդին նայելով քթին տակէն արձակած պզտիկ ուրախ ժպիտներովը քանի մը «ջերմեռանդուհիներ» բարեւելէ յետոյ, նստարաններէն միոյն վրայ կը նստի, միանգամայն Մարիամին ալ հրամայելով որ ետին կայնի։

Բիչ յետոյ՝ չեմ գիտեր ինչ ինչ պատճառներով տիկինը հանդիստ չի կրնալ ընելով նստած տեղը— Թերեւս եկեղեցին իր ... կարծելով, ի՛նչ ունի— կ'ելլէ վեր վար ճեմել մինչ ետեւէն ունենալով Մարիամը։

Զարաձի մանկիկն ալ չուչանաւ ճչալով իր փոքրիկ դլուխը կատարելու և կամ աւելին՝ կարծես ներկայ դրանուորներուն ուչադրութիւնը գրաւել տալու համար Ջէրմ—ոտը մօրկանը վրայ։

Ներկայ ուհիներէն մին համեստաբար մօտենալով «ազնիւ» տիկնոջ, կը խնդրէ որ Մարիամին հրաման տայ քիչ մը դուրս հանել մանկիկը մինչեւ որ ճչալը դադրեցնէ։

Տիկինը.—Բա վայ մադմի՞ս... գէչ չէր չօձուս ունիմ տէյի ժամ չպիտի երթամ։

—Հա սա քուրուկ, քահանային կարդացածը չի հասկցուիր կոր։

—Մօտը գնա քի հասկնաս (ու Մարիամին դառնալով) հոս կեցի նայիմ քա՛, ոչէ սանկ երթանք... աչկերդ կը փորեմ հա՛ ՛ ՛ ՛։ Այս ինչ ... բէ—ն է, հարը չիմանայ. սէն նէ՛ձի... վայ հալիդ... էյեր իրիկունը հօրը գուրցեմ նէ...։

—Մեղայ քուրուկ, մեղա՛յ... փիւչման եղայ պէրանա պանալու։

Նոյն պահուն ուրիչ մը մօտենալով

—Բարև տիկին, ինչպէ՞ս էք աղէկ էք։

—Փառք Աստուծոյ, դուք ինչպէ՞ս էք։

—Է՜հ իչտէ... սաօր սանկ կասր մը ժամ երթամ ըսի Մարիամն առջիս ձգելով, պարէմ հիչ չէ նէ քիչ մը հաւա առած կ'ըլլամ։

—Օ՛խ, Օ՛խ... չատ աղէկ ըրիր. հավըրէ՜մ... մաչալլահ ֆը—րէի պէս ալ դառակ է. քանի՞ հատ ունիս։

—Աւելինէկս է սահա։

—Վա՜յ ամա՛ն ամա՛ն... Աստուած ... սայ...։

—Է՛յ... նէ չըրէ։

—Հայտէ՛ քա քուրուկ սանկ Խաչանկիստին սալը երթանք տէ կայնինք. պաչըլըչըլըն։

—Մարիա՛մ դուն առաջ անցի նայինք։

—Ասօրուան տաքն ալ սանքիմ քաչուելիք պան չէ, աստուծ փասարաւ ... եղայ ամա... քրտինքէն ալըրւեցաւ, ... կը փակի կոր մարմինիս։

—Ծապլատ ալ կխուս քի, մէկ քով կացեր է։

—Սուս էղի քուրուկ ըսի հա՛...։ սա ...ներն ալ անանկ են (ու ... հանելով նորէն կը տեղաւորեցնէ գլխուն վրայ)։ Թուղթով փուսպա ունիմ, աճապա... քիչ մը քսեմ նէ կ'ըլլա՞յ։

—Եկեղեցին մէջ անանկ պան կ'ըլլա՞յ քուրուկ, պարէմ պահարանը երթայիր նէ... ինչ է նէ (պուտ՛ ...)։

—Հոն հիչ չըլլար։ Լաքին աչկ օլսուն սա կնկանը ... աղուորութեան, ըսի հա՛... ան բարային...։

—Ժամէն ետքը ո՞ւր պիտի երթաս։

—Խաչադլոյ ֆը—ը—ը անկէց ալ Լեւոնին պաղձան (ըսելը պարապ բան, գիտնաք որ այդ բարի սովորութիւնը ունինք)։

—Խաչանկիստին ալ լմնցա՞ւ է ինչ է եղեր. չօք չէ՜յ... ժամը ... է եղեր. Ի՞րը ալ լմնցաւ։

—Բա հա՛... սեսա՞ր հիմա... չիչէ ալ չատ իրիկունը առաջին Խաչանկիստի ջուր սանիմ տէյի։

—Եկող հինգչաբթի Թօ՛ղ ըլլայ քուրուկ։

—Հի՛չ անանկ պան կ'ըլլայ։ Քէֆս աւելցի տէ չկրցի կացեր՝ ըսելու է իրիկունը մարդուս։ Իմացա՞ր Մարիամ... իրիկունը պէյնեդ պան մը չփախցնես... սօնրա չիյսամ հա...։

Հայտէ երթանք։

* *

Կ'ուզէ՞ք ուրիչ օրինակ մըն ալ։

Երեկ Բերայի Ս. Լուսաւորիչ եկեղ-

ղեցւոյն գերեզմանատան մէջ օրուան տօնին առթիւ, երեսունէ աւելի ուխտաւոր, ընկերակցութեամբ եկեղեցւոյն և գերեզմանատան պահապան *** աղայի, Ս. Պատարագի ժամանակ Հոգւոյս Հոր շուրջը մոլորուած էին, որ երկար պերճախօս քարոզութիւններ կ'ընէին Բագոսին տաճարին վրայ, յորդորելով հաւատացեալ ժողովուրդը, որ՝ բերաննին բացած մտիկ կ'ընէին դարավերջին քարոզիչին իրեն համար այդ մասին տուած գովասանքները, մինչ ընդմիջմ ալ «չէ՞ն և պայծառ միտք» ըսելով գթամիտ հաւատացելոց՝ եթէ ըրբամ ձգելնին տեսնէր, զանձանակին մէջ, երբ այդ պաշտօնին գլուխը կը գտնուէր: Բիչ մը անդին ալ, մեծ թաղի մը վարժարանին ..հոնիկեն մին Ցոյն օրիորդի մը հետ երկլեզուեան … մը պատրաստութեամբ կ'զբաղէին:

Անհասանելի թէ ինչո՛ւ եկեղեցի կ'երթան չատ անգամ մեր օրիորդները ու տիկինները: (Բարեբաղդաբար յարգելի բացառութիւններ ալ չեն պակսիր):

Բէր— Պ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.— Օգոստոս 12ուն 19ա դատար պիր հաֆթա զարֆընտա Պօէրլէրտէն 64 քիշի թէլէֆ 20 մէճրուհ վէ 248 քիշի էսիր խոլնմիշ տըր: Պուղլարտան մատտա 95 քիշի արզը թէսլիմիյէթ իթմիշլէր տիր: 267 տիւֆէք, 18,000 ֆիշէնք, 128 արապա 940 պարկիր վէ 4700 րէսատ հայվանաթը էհլիյէ զապթ օլունմուշ տըր:

Էքսչէնճ թէլէկրաֆ շիրքէթի՝ Լահէյէ կէլմիշ օլան Բուէնիի պիր զաթըն իֆատէսինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Պօէրլէրին Եվրօբատաքի խաբէրլէրինտէն ալտըղըն մէֆգուտիյէթինտէն նաշի, մէհմուրլարընըն մաաշըթը Հօլանտա չըմէնըֆէր էսհամը իլէ էօտէնմիշ օլուղուտուր վէ Մ. Բրիւկէրին հալի տախի միւլլիմ վէ մուտալէյէնին սըհհաթէն … տըր: Հալպու քի, Թան կազէթասընըն մուխպիրը մախսուսը՝ Մ. Բրիւկէր իլէ պիզզաթ կէօրիւշէրէք: Մումաիլէյհին բէք էյի սըհհաթտէ պուլունտուղունու վէ Պօէրլէրին մուհարէպէյի դաղանմաղա դատար մուդավիմ իթմէք իչին քիաֆի էրզագ մուհիմմաթ վէ աղչէլէրի պուլունտուղունու թէէմինաթլա աէօյլէտիկինի պէհան իտիեօր:

«Լընտըն Կազէթ» նամ Ինկիլիզ րէսմի ճէրիտէսի՝ Լորտ Քիչնէրին պիր թէլէկրաֆընա խաթըրատէն … Պօէրլէր'ին վէ մանտա արասալարընտան խայլըլըննը զայդ էթմիշ օլուղլարընտան, էրզագ վէ մուհիմմաթ բէյսա էթմէքտէն տէ մահրում օլմուշ լար տըր, վէ պու սէպէպտէն նաշի տիր քի թէսլիմ օլմաղա մէջպուր օլուրլար, նալընըղ պիր տախիլի խուսուսիյէթէ իտիֆա էտէրէք օրատան հալը մէլգըլար իւչլէրինէ հալընըղ հիւճում մուղթէտիր օլամըյօրլար: Լորտ Քիչնէրին քէշֆինճէ, մէյտանը հարպտա 13500 Պօէր զալմըշ տըր. հալ պու քի, մէմլէքէթ բէք վասի օլտուղընտան, վէ միւշքիլաթը թաապիյէնին քէսրէթինտէն նաշի, Աֆրիգայի Ճէնուպի օրտասընտա մուհիմմ պիր զուվվէթի աս.քէրիյէ պուլունտուրմաղա մէճպուրիյէթ վար տըր:

ՍԻՍԱՀԼԱՐ ՎԷ ՊԷՍԱՃԼԱՐ.— Միշիկան էյալէթինտէ վէ 2500 էհլիսի օլան Բիրոսիթի նամ պիր չէհրին էթրաֆընտա պուլունան Ջէնճիլէր՝ պէհաղ էհալի թարաֆընտան թաադըպ խոլըմէքտէ տիրլէր: Ջէնճիլէրտէն պիր խայլըըընըն խանէլէրի պէհաղլար թարաֆընտան իհրագ էտիլմիշ վէ խարիճէ չըզըպ տա պէհաղլարըն դաղալընա հէտէֆ օլմաղտան Գուրթուլմա սիսահլար իչլէրինտէ թէլէֆ օլմուշլար տըր:

ԱԼՄԱՆԻԱՏԱ ՄԱՆՕՎՐԱԼԱՐ.— Օգոստոս 19տա Մէց չէհրի գուրպինտէ իճրասը մուգարրէր օլան խըթիրքամաթ մանօվրալարը՝ Սօլինի միւճէտէտէն ինչա խոլէն Լօթրինկէն գալէսի էթրաֆընտա վաղըլաճաղ տըր, գալէ թէքմիլ ասաքիրը մուհաֆըզա թարաֆընտան միւտաֆաա օլունըըղը հալտէ, տիւնքի կիւն հէտէֆի թէարրուզ օլաճաղ խոր: Պէրլինտէ պուլունան սէֆարաթը էձնէպիյէ աթթաշէ միլիթէրլէրի իլէ տիւվէլը սաիրէ թարաֆընտան մուրախխասէն իզամ գըլընան զապըթան տախի մանօվրալարտա հազըր պուլունմաղ իչին տավէթ օլունմուշլար տըր, էրքիանը հարպ վէ հէյէթը միւհէնտիսինի րէիսի ժէնէրալ Ֆօն տէր Կօլց, Պավիէրա օրտուսը էրքիանը հարպ րէիսի ժէնէրալ Ֆոխլանտըր վէ սաիր խումէրա Մէց չէհ-

րինէ վիւրուտ իթմիշլէր տիր: Ավստրիա, Իթալիա վէ Ինկիլթէրա օրտուլարընտան պիր խայլը մուրախխասան տավէթ օլունմուշ իսէ տէ հիչ պիր Ֆրանսըզ զապիթի տավէթ օլունմամըշ տըր:

ԱՄԵՐԻԳԱ ՎԷ ՖԻԼԻԲԲԻՆ.— Ֆիլիբբին ճէզայիրի վալիսի ժէնէրալ Թաֆթ՝ զըթար մէզգիւրէյէ վէրիլէճէք իթթիխազաթա տաիր պիր նութգ իրատ խոլէրէք, ահալիսինտէն 1ոէ Թանզիմաթ գօմիսիօնընա Ֆիլիբբին իւմէրասընտան իւչ աղանըն տախի իլավէ օլունաճաղընը, վէ Թանզիմաթ մէճլիսինէ մէմլէքէթին ահվալընա վագըֆ մուգթէտիր աղալարըն իլավէսի՝ ումուրը խարիճիյէն իւթիգամընա մէտարը աղիմ օլաճաղընը պէյան իթմիշ տիր: Մ. Թաֆթ Ֆիլիբբինտէ աէօրթ նէզարէթ թէշքիլ խոլընաճաղընը տախի պէյան իթմիշ տիր: 1. Տախիլիյէ, 2. Ատլիյէ վէ Մալիյէ, 3. Թիճարէթ վէ զաբթիյէ 4. Մէարիֆ նէզարէթլէրի: Պու նէզարէթլէրին ֆախրի նազըրլարը Թանզիմաթ գօմիսիօնունըն Ամէրիգալը ազալարընտան սէջիլաճաղ տըր:

ԱՐԺԱՆԹԻՆ հիւքիւմէթի խարիճիյէ նազըրը Մ. Ալգօրթա մէմլէքէթին խարիճի բօլիթիգասընա տաիր մէճլիսը աէյանտա իրատ օլունան պիր նութգէ ճէվապէն, Արժանթին վէ Չիլի հիւքիւմէթլէրինին միւհիմմաթլարընը արթըրմաղա խալգըշմալարը օլմատըղընը պէյան իթմիշ տիր, մէճլիսը աէյան գապիլիյէթ իթմինան րէյի վիրմիշ տիր:

ՄԷՔՍԻՔՕՏԱ ինթիշար իտէն «Բան Ամէրիգէն» (համաամէրիկեան) գօնկրէսի Արժանթին մուրախխասլարընա վէրիլէն թալիմաթը գապուլ իթմիշ տիր: Չիլի վէ Արժանթին հիւքիւմէթլէրի պէյնինէ աասէրիհ պէրքէմալ տըր:

ԿԼԱՄԲՕՏԱ ինթիշար էտէն «Գավալանիս» պէյնէլմիլէլ գօնկրէսինտէ պէյնէլ միլէլ հաքէմ թահկիմինէ տաիր ավօգաթ Պարօչէրինին իրատ էթտիկի նութգ՝ ֆէվգէլատէ ալգըշլար իլէ թէլագգը օլունմուշ, աթիտէքի գարար թանզիմ օլունմուշ տըր.

1.— Իսպա. մէճլիսէ՝ պէյնէլմիլէլ միւչքիլաթը հալլ էթմէք իչին տաիմի պիր հաքէմ թահկիմի խուսուսունտա իճրա օլունան սիլթին թէշէպպիւսաթը նազարը մէմնունիյէթլէ թէլագգը էտէր: 2.— Իսպա. մէճլիսէ՝ Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրա պէյնինտէ զուհուր էտէճէք միւշքիլաթըն հալլը իչին, հաքէմ թէշքիլինէ մուվաֆֆագ օլունտուղընտան տոլայը պէհանը թէէսսիւֆ վէ Լօրտ Պօնսֆօթըն պուխուսուսա սէպգաթ էտէն իգտամաթընը թագտիր իլէ նէթիճէտէ մուվաֆֆագիյէթ հասըլ օլաճաղընը զավիյէէն մէմնուլ էտէր: 3.— Ֆրանսատա վէ Ինկիլթէրատա սուլհ թարաֆտարանըն արզուսընա մուվաֆըգ սուրէթտէ վէ Ամէրիգա իլէ Ինկիլթէրա պէյնինտէ ազտը մուգարրէր օլան հաքէմ մէճլիսինէ մուվաֆըգ պիր մէճլիսին Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրա պէյնինտէ տախի աղտընը արզու վէ թամէննի էտէր:

ՀԻՒԲԻՒՄՏԱՐԼԱՐԸՆ ՄԻՒԼԱԳԱԹԸ.— Ջարըն Ֆրանսաեա զիեարէթտէն էվէլ Ինկիլթէրա վէ Ալմանիա հիւքիւմտարլարը իլէ էօտէճէյի միւլագաթա պիր չօգ մանալար վէրիլիեօր, պա խուսուս Ինկիլթէրա գըրալը իլէ խոտէճէյի միւլագաթա՝ էն զիեատէ էհէմմիյէթ վէրիլմէքտէ տիր. իւչ հիւքիւմտար՝ աէնը վագըթտա միւլագաթ իթմէքճէքլէր տիր: Իմբէրաթօր Վիլհէլմ՝ Սեպտեմբեր 10տա Տանցիկ պահրիյէ մանօվրալարընա կիտէճէք տիր: Ջար հազրէթլէրի տախի աէնը կիւնտէ «Էթօալ Բօլէր» եաթը իլէ օրաեա վարըլ օլաճաղ վէ իքի հիւքիւմտար՝ Հօհէնցոլէրն վափօրունտա միւլագաթ իտէճէքլէր տիր. կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, Ջար հազրէթլէրինին չէրէֆինէ պիր զիեաֆէթ քէշիտէ օլընաճագ վէ ֆէրտասը կիւն տախի Տանձիկտէ վագը պէօեիւք պահրիյէ մանօվրալարընտա հազըր պուլունաճագլար տըր: Ջար հազրէթլէրի, գարանէ չըղմագըղըն Ալմանիա սէվահիլինտէն հարաքէթ իտէճէքլէր տիր: Ջար հազրէթլէրի՝ միւթէագըպէն Տանիմարգանըն գըյարէթլէ Ֆրէտէնսպուրկ չաթօսընտա միւլագաթ օլունաճաղ իլէ պուլունաճագլար, ինթիմալ քի Ինկիլթէրա Գըրալը հազրէթլէրի տախի գըրալիճա Ալէքսանտրանըն զիեարէթինէ կէլմիշ օլարագ Ջար հազրէթլէրի իլէ տէ միւլագաթ խոտէր:

ՀՕԼԱՆՏԱ Գըրալիճասը՝ Բրէնս Հէնրի իլէ պէրապէր եէնի աօղան Բրէնսէսին վաֆթիզ աէինինտէ հազըր պուլունմաղ իչին Օլտէնպուրկա կիթմիշլէր տիր, Գըրալիճա Վիլհէլմին՝ մաուսմա կէնքամայընըղ վաղիֆէսինի իճրա էտէճէք տիր:

ՍՊԱՆԻԱ նախիպէի հիւքիւմէթի՝ վէ Գըրալ հազրէթլէրի «Ժիրալտա» վափօրընտա բաղլըպէն Պիլպաօտա իճրա իտիլէճէք Սպանիա տօնանմասը մանօվրալարընտա հազըր պուլունմաղ իչին, օ-

րատա միւթէվէճճիհէն հարաքէթ էթմիշլէր տիր:

—Հարպիյէ նազըրը ժէնէրալ Մէյլէր Պարսէլօնաէէ մուվասալէթ էթմիշ տիր Սպանիա աէվահիլի աէմլալարընըն խուքիւմաթլարը մուանէնէ խոլընաճաղ տըր:

ՄԱԼԹԱ վալիսի սըր Սթիրքլէնտին պիր մէմուրիյէթը խուսուսիյէ իլէ Ռօմաեա կիտէրէք Բաբա հազրէթլէրինի զիեարէթ իտէճէկի՝ Ռօմատան խպար օլունուեօր: Մ. Չէմպէրլէյնին Մալթալըլարա գարշը իթթիխազ իթտիկի թէտաբիրտէն տօլայը Մ. Ռօմէրէն Մալթատա թէվլէտ...իւ մուամէլէ զալգ իթմիշ տիր, ինթիմալ քի Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի՝ մուամէլէսի ճէզրիտէն ուզայթլաթմադ խոլէօր:

ՖՕԲԷՆՀԱԿՏԱՆ խպար օլունտուղունա կէօրէ, Նըշան թաթմագ միւասպէգասընտա, Տանիմարգա Գըրալը պիր միւքաֆաթ գազանմըշ տըր: Միւչարիլէյհ հազրէթլէրի՝ 83 եաշընտա տըր:

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻԱ

ՁՕՃՈՒԳ ՏՈՒԷԼԼՕՍԸ.— Մաճարիսթանտա օն պէշէր եաշընտա իքի չօճուգ պիր զըզա թաաշուգ խոլըրլէր, պիր թանէսի զըրգանճըգ սաիզտարը իլէ տիւկէրինի տուէլլօյա տավէթ խոտէր: Պէյինլէրինտէ տիւկէր իքի չօճուղը չանհի թէթթիլըաղ խոլըրլէր, կէչէն ճումա կիւնի բէվօլվէրլէ տուէլլօյա զարար վէրիրլէր, պիրի տիւկէրինի զարնընտան վուրուպ մէյթէն աէրէր աէրէր:

ԹԱՇ ԱՂԱՃԸ.— Ամէրիգատա Մէքսիգօ մէմլէքէթինտէ «Թաշ աղաճը» նամը իլէ պիր աղաճ վար իմիշ քի, կէօրէ մուհիթաճ վէ կէրէք նիւքսէպիլիւ ճէ ըտ ճէսիմ օլուպ, տաւլարը գալէթ ուզուն վէ ղարրագլարը սարը ռէնկտէ իմիշ, պու աղաճ քէսիլտիքտէն սօնրա քէսիլէն թէքթիքճէ սէրթլէչիրմիշ պիր գաչ սօնրա քէմալէն թաշ քէսիլիր իմիշ, պու աղաճըն քէրէսթէսինտէն եափըլան խանէլէր թէքէրրիւրինէ գարշը եանմազ պիր հալ քէսպ իլէ, աէմա քիարկիր կիպի օլուր իմիշ:

ՊԻՐ ՎԱԲՕՐԸՆ ՏԷՎՐԻԼՄԷՍԻ.— Ամէրիգատա քէօսի Օհիօ նէհրինտէ իշլէէն պիր վափօր չիտտէթլի պիր պօրատա տէվրիլէրէք զարգ օլմուշ վէ էսրատէն պուլունան եօլճուլարտան օն գատըն վէ էտաի էրքէք մաղրուգէն վէֆաթ իթմիշլէր տիր:

Գազա էօյլէ աէմէյէ զէմանընտա վուգու պուլտուղունտան վէ պիր խայլը ճօճուղ զատըմարալարտա պուլունտուղալարընտան, ճանլարը զուրթարըլամադըղը վփագըթ պուլամամըշլար տըր. Պօտրիգամը ալըրիքէն կէօրէ, զարգ օլանլարըն մըգտարը զըրգ քիչի ղանն օլունուեօր:

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ զըթասընտա Մաասըրաս չէհրինտէ զօլէրա զուհուր խոլէրէք, միւրսուժէ էհէմմիյէթ ալմագտա մուամէլէ իւլիւնմիշ օլտուղունտան. չէհրի մէզգիւրէ հալիսը աօն տէրէճէ խավֆ ու թէլաշա տիւչմիւշլէր տիր:

ՀԷՄ ՕԹՕՄՕՊԻԼ ՀԷՄ ՊԱԼՕՆ.— Կիւսթավ Հուայթ Հէր նամ պիր Ամէրիգալը՝ իիւթիրա էթտիկի պիր ալէթ վասըթասը իլէ հէմ գարատա հէմ հավատա սէհահաթ իճրա էտէպիլիեօր իմիշ: Պու մագինանըն սըրգլէթի 5 լիպրատան իպարէթ տիր:

Պրին Բօրթ չէհրինտէ իճա օլունան պիր թէճրիւպէտէ ինսպու ալէթ՝ գարատա սաաթտա 20 միլ մէսաֆէ գաթ իթմիշ տիր, տահա տիւզ վէ տահա զըրա պիր մէսաֆէտէ իսէ սաաթտա 30 միլ սիւրաթ կէօսթէրմիշ տիր: Պու թէճրիւպէտէն սօնրա, ալէթին պուլունտուղու մագինա աշըլարագ զանատլար չարըլմաղա վէ ալէթլէ մուխթէրի գաթրատան հիւքիւմէթէ պաշլամըշ տըր: Պու էսնատէ ալէթ, 50 գատէմ հիւքսէլմիշ վէ խոթէնիլէն թարաֆա չէվիրիլէրէք պու իրթիֆաատա եարըմ միլ մէսաֆէ գաթ էթմիշ տիր, Մր. Հուայթըն մօթէօր մագինասը՝ չիմտիյէ գատար իճատ օլունան մագինալարտան խուզանտա 75 նօգսան սըրգլէթի հաիզ տիր: Ալէթ վէ էօտէվաթընըն իքմալըյէ տահա պէօյիւք տէվագաֆֆագիյէթ էլէ կէչիրէպիլէճէկինի մուխթէրիի մումաիլէյհ իւմիտ էթմէքտէ տիր:

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԷԲԻ

Օգոստոս 26, 1901

Ֆրանսըզ էսհամը	101.62
Ռէժի	316
Գօնսօլիտ.	25.10
Շըմէնտըֆէր	105.
Պանգ. Օթման	531
Թրանսվալ	85.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայի տէվլէթ ազալըղը՝ մաթպուաթը տախիլիյէ միւտիրի Աթուֆ. Պէհճէթ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ.

Մաթպուաթը տախիլիյէ միւտիւրիյէթի սանիսիր ումուրունա քէմաքէան պազմազ իզըրէ, վուգուֆ վէ քիֆայէթինէ մէպնի մուավինի Սաատ. Հըֆզի պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տըր:

Մաթպուաթը էճնէպիյէ միւտիւրիյէթի մուավինլիքինէ գալէմը մէզքիւր սէր խալիֆէսի Սաատ. Անիֆ Սէտատ պէյ էֆ. հազրէթլէրի. գալէմի մէզգիւր սէր խալիֆալըղընէ միւմէիզը էվվէլ Սաատ. Ավրամ Զարիֆ էֆ. հազրէթլէրի. Գալէմը մէզգիւր միւմէիզը էվվէլիյէնէ միւմէիզը սանի Սաատ. Հիլմի պէյ էֆ. Գալէմի մէզգիւր միւմէիզը սանիլիյէնէ միւմէիզը Իզզ. Բեհաղիմ պէյ. Գալէմի մէզգիւր միւմէիզը սալիսլիյէնէ միւմէիզը Իզզ. Սաատէտտին էֆ. Թայինի պույրուլմուշ վէ միւչար ու մուհմաիլէյհիմտէն Անիֆ Սէտատ պէյ էֆ. իլէ Բեհաղիմ պէյին էվվէլճէ վէ Ավրամ Զարիֆ էֆ. վէ Հիլմի պէյ իլէ Սաատէտտին էֆ. ինին պու քէրրէ ալէլուսուլ թահսիֆլէրի իհրա խոլունմուշ տըր:

ՆՇԱՆ

Խըտէմաթը մէպրուզասընա մէպնի Տիվանը մուհասէպաթ ազալըղընտան միւթէգաիտ Սաատ. Կարապիտ Գաբագաշ էֆ.ին [illegible] րիւթպէթէն Օսմանի նըշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՁԱԹԸ ՖԷԽԱՄԷԹ սիմաթը հազրէթը Սաադրազամի իքի կիւնտէն պէրու պիր աղ մինհարիֆ իլ միզաճ պուլունմալարը հասէպի իլէ, մագամը ալիի սատաֆամէլէրինի թէշրիֆ պույրուրամամըշլար տըր:

Սադրը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին րահաթսըզըղը միւմաւը ալիի Հազրէթը Բատիշահի պուեուրուլտուղա, քիաթիպը սանիի Ճէնապը Շէհրիաարի գուրէնաի Հազրէթը Թահսարիտէն աթուֆէթլու Իզզէթ պէյ էֆ. գուլլարը էվէլքի վէ տիւնքի կիւն լութֆէն Սադրը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին Նիշանթաշընտա քիաէին գօնագլարընա իզամ իլէ խաթիրիթը խամթըրլարընտա սէգալ իտեալ իսթիֆսար պույրուլմուշ տըր: Սադրը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին միզաճը ալիլէրինինէ իքի կիւնտէն պէրի թարի օլան ինհիրաֆ՝ լէհիւլամտ վէ լմինննէ միւքէմմէլ աֆիյէթ օլմաղա պուլունմուշ տըր:

ՖԷԽԱՄԷԹԼՈՒ Կրան Տիւչէս Օլկա Ալէքսանտրովնա հազրէթլէրի իլէ ֆէխամէթլու Բրէնս Բիէր Ալէքսանտրովիչ Տիւք Տօլտէնպուրկ հազրէթլէրինին իզտիվաճլարը իչիւն, Ջար հազրէթլէրի թարաֆընտան թաավիզ օլունան մէրասիմը թէչրիֆաթիյէյի հալի վարագա թարաֆը սէֆարէթտէն խասաւրիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինէ իրսալ օլունմուշ տըր:

ԱՅՎԱԼԸԳ լիմանը պօղազընը թաթհիր խոտէնչէր թարաֆընտան եիրմի սէնէտէն պէրի խաթիֆա խոլմէքտէ օլան րիւսումըն զըրամաթը մահալլիյէսէ սէքթէ իրաս իյլէմէքտէ օլտուղունտան, րիւսումը մէզգիւրէնին ախվալ էհալի մահալլիյէճէ պա թէլէկրաֆ մագամը Սատարէթտէն խոթիրհամ օլունմուշ, վէ քէյֆիյէթ լիէճլիւթթէտգիգ Շուրայի Տէվլէթէ հէվալէ պույրուլմուշ տըր:

ԹԱՎՐՕՍ ՎԱԲՕՐԸ—Լիճէլիւթ թամիր Բօլաէա կիթմիշ օլան Ավսթրիա սէֆարէթի մախսէթինէ մէճմուր Թավրօս վափօրը՝ Իսթանպօլա ավտէթ խոտէճէկինտէն, մէզգիւր վափօրուն Պօղազտան միւրուրընէ միւսաատէ իթմասը՝ Ավսթրիա սէֆարէթինճէ Պապը Ալիտէն իլթիմաս խոլըրմըշ տըր:

ՆԱՇ ՋՈՒՀՈՒՐԸ.— Պուլունան էլլի աէօրթ կիւն մուգատտէմ եիրմիչ խոլէճէկինտէն գանըղա բաղլըլ օլան Մէճհուլ պիր շախսը՝ գայըղըն Ուն Գաբանը քէօբրիւսիւ ալթընտա կէլտիկինինտէ, ինթիհար գաստը իլէ քէնտիսինի տէնիզէ աթտըղը, վէ պատէհու իճրա գըլընան թահգիգաթ նէթիճէսինտէ միւնթէհիրին մատէն քէօմիւրճի Թիւճճարընտան Էրճիլի Սիւլէյման նամընտա պիրիսի օլուպ, չէրիքի թարաֆընտան գիւլլիյէթլիաճ պիր մէպլաղը տօլանտըրըլտըղը իթիլաա խոտէճէէսինտէ կէլուհինտէն տօլայը ինթիհար էյլէտիկի կէօրիւլմիւշ տիր:

Էվվէլքի սապահ սաաթ եարըմ րաատէլէրինտէ Ունգաբանը քէօբրիւսինին գէրէյմիէճիլէր ճիհէթինտէ տէնիզտէն պիր գատընընն բաշը զուհուր իթմիշ օլտուղու Թարաֆընտան

կէօրիւլէրէք, մէմուրինը զապթիյէ խպար վէրիլտիքինտէ պատէհու գէմէ վասըթասը իլէ թարաֆընտան մուականէ չըղարըլտըղընտա մէրգումը գատընըն պաշը քէօրիւլէն Ըլիէա թէլտիքինտէն, աէմէսէ տէլիքտէ գալըպ օլտուղու թագէիտ էտիլմիշտիր. տախի թեդգիգ իլէ մէղքիւր գատընըն իսիմի ու հիւվիյէթի փէք էսթիքլէրինի թահսիլ օլունամամըշ, վէ գատըն գատըն Բէքէթլէ Պէօեիւք Պազար իւզէրինտէ վէճհիյլէ գրզըլ գէսլարղարզէտէ պէօյլէ գարշը ճագը, վէ տախի իլէ նէրտէն պիլճէ էսպապը չըգըճըն քէօրիւնէն անլաշըլամամըշ տըր:

ՏԷՐՍԱԱՆԷԹ էմինիյէթ Սանտըղը նիզամնամէսինին պու քէրրէ միւքէմմէլէն վէ միւհիմմաթտէն թահլի իլէ հէր ճիհէթի շամիլ պիր նիզամնամէ եաբըլմասընա Շուրայի Տէվլէթ ճանընտա իքթիզա գըլըն թագտիրի պէյան իտիլէն թէտպիրէ պիր նէվ Թանզիմի խոլունմասը դըրար վէրիլմիշ տիր:

ՄԱՋՆՈՒՆԷՆ թանթը մուհաքէմէսի կէօնտէրիլէն մէճանինին մէշհուրին գաֆիլէսի թէսլիմիյէթի զիեատէ իթի մուսուլմանլարընը մէմուրինի վէ ինզիբաթիյէթինէ ամաճ պէյ իէթ էսիսթէրլէրին միլիյէթլէրինէ գարար վէրիլտիկինի իթըլը, վէ պիր զաճ մաշալլարընըն թէվզիֆի կիւթի պիր շիկայէթ մէմուրլարը վէ միւսաեէթինէ գարշը մագամը պու պիւտիւն մէճնունլարընըն տէր մէյտանը թահսիլ եէտիլէն տիւզէնտէ իլէ թանաթլարը, պու գապիլ իլէ մեժլիս թաարիֆ իչին լուզում քէօրիւլմիւշ տիր:

ՇԷՀՐԸ հալը րուսմինին աէօրթէսինճի կիւնինտէն օն ալթընճը կիւնինէ գատար, եանի պիր հաֆթա զարֆընտա, Տէրսաանէ իլէ սաիյէյէտէն վուզու պուլան 230 վէֆիյաթըն միւթէվէֆֆալարը միւսթէսնա ճէմ էտիլէ:

Իսլամ 72 էրքէք 55 գատըն, Խրիսթիեան 28 էրքէք 55 գատըն, Մուսէվի 7 էրքէք 13 գատըն. նէքիւն 230:

ԱՎՍԹՐԻԱ տէվլէթի թէպաասընտան պիր զաթ՝ թարիխէ միւթէալլիգ պազը թէտգիգաթ իճրասը իչիւն, Սէլանիկ վէ Գօսօվա վիլայէթլէրինէ աէնիմէթ խոլէճէկինտէն, իճաբ էտէն թավսիյէնամէլէրինին իրթասընա սէֆարէթին իլթիմասը իւզէրինէ վիլայէթիճան Իրատէի Սէնիյէ չէրէֆսուտուր պույրուլմուշ տըր:

ԱՍՏԱՆԱՏԱ վագը զինճիրլի խարատէճիլէրինտէ Պէրլին միւզէլէրի միւտիւրլէրինտէն Ֆօն Լիւշանըն՝ իճրա իտէճէկի հաֆրիյաթտա զուհուր էտէճէք էսարը աթիգանին վէ սաիրը աթիգալարըն ֆօթօղրաֆըլա րէսիմլէրինի ալմազ իթմէսի իչիւն, բուլմաղըն իթմասը Ալմանիա սէֆարէթի թարաֆընտան Պապը Ալիէէ իլթիմաս օլունմուշ տըր:

ՊԱՀՐԸ սէֆիտը էհնիպիւ լիմանլարընտա պուլունան Շէրմ գաքալարընըն մահալլէրինէ պիր գաղա վուգուընտա մէյտան վէրիլմէմէք իզըրէ, Պահրիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինճէ ալամէթի մախսուսա վազ իթթիխազ իթմէքտէ տիր:

ՊԱՂՏԱՏ վէ Մուսուլ արասընտա վէ բօսթա եօլու իւզէրինտէքի քէօբրիւլէրին ալթընը ալտըղը եէրլէր իլէ ճարի թամիրի, վէ զալան թամիրաթը ճիտիյէթէնին միւթէանհիտլէր թարաֆընտան իճրասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր:

ՄԷՐՍԻՆ պէտաեէթ մահքէմէսի պաշ քիաթիպլիքին թանթը մուհաքէմէ ալընմասընա էմր վէրիլմիշ տիր:

ՊՈՒԲՐԷՇ կազէթալարընտան պիրի՝ Ռումանիա մէարիֆ նազարէթինին Ռումէլի Շահանէտէ նէ եէնի մէքթէպլէր ինշասը, վէ նէ մէվճուտ մէքթէպլէրին թախսիսաթընըն արթըրըլմասը իչիւն, խարիճիյէ նազարէթինտէն պարա թալէպ իթմէտիկի վէ Ռումանիա հիւքիւմէթի՝ պու սէնէլի մալիյէ իւթիւճասընտա իճրա իթթիխի թէսարրուֆաթ մէքանընտա Ռումէլի Շահանէտէքի

կէօրիւլէրէք, մէմուրինը զապթիյէ … թահսիսաթի տահա պէօյիւք թէսարրուֆատ պէյէթլէ Սիւլէյման եիրմէի տէպէ եանաշմագ ըյտարէսինտէ ալմըշ տըր.

Ուլաղ մէքթէպլէրինին էղթիեաճընը գարաթօղլունը պէյան խոլըեօր:

ԹԷԲԻՐՏԱՂԸՆՏԱ Պալըգ բազարընտա պիր էվ մէքքէճի տուքիանընտան ատէշ զուհուր խոլըրէք իքի սաաթ զարֆընտա օն պէշ խանէ վէ տուքիան եանմըշ տըր:

Պիր գաչ կիւն աֆտէմ Գատըքէօյինտէ Էնլ Տէրմէնինտէ վուգու պուլան եանգընըն էէրինտէ պուլունմուշ վէ հէնուզ սահիպի չըզըմամըշ օլան իքի, մահալլի գօմիսէրլիկինտէն կէօնտէրիլմէք իւզէրէ մահֆուզ պուլունան իքի աէտէ խալը վէ աէճաատէ հէր քիմին իսէ միւթէալլիգ թէրէքէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լիւզումը Իսքիտար բօլիս մէճլիսի Թարաֆընտան իլան օլունմուշ տըր:

ՇԱՄԸ ՇԷՐԻՖՏԷ Արիֆ խումէնտ պիր զաթ՝ զէվճէսինին էսիաք վէ արազիլէրինի սաթմագ իչիւն թարաֆընտան թօքէրէք իմզա իլէ, զարըն վէրմէք իսթէմէզ, զէվճի, պապընըն իսրարընէ, պիր կէճէ զաարըն ուսուրքէն պօչլաղընը զարնընտա ալըպ գայթթէբը գալը էվէ տէ թիքմէք ուզուն պէօյլէ պիր գարըղա, մէզարը բէքիւ քէճէչ սանուպ զայլար վէ թէքէսթընէ քէօրիւլմէսի իւզէրինէ էլէ կէչիրիլէրէք թէվգիֆ խոլընմըշ տըր:

ԱՅՏԸՆ վալիսի Բաշա հազրէթլէրի, վաբօրլա տէվրէ չըղըպ Զէյթինճէ վէ օրատան Գուշ ատասընա ավտէթ վէ ավտէթ իթմիշ տիր:

ՏԱՐԸ ՏԷՐԷՏԷ Այի աղանըն չիֆթլիքինտէ մուգիմ պիր Ռում զըզըն սէվկիլիսինի էվինէ ալըպ կէօրիւշտիւ կիւնինի ամբաղըլանէսի կէօրիւշէքրէք մէգտուլէսի պոշաղըլա սէքիզ եէրինտէն ճէրհ վէ հէրիֆի տախի զաթլ իլէ ֆիրար էթմիշ տիր:

ՊԷՅԼԵՐՊԷՅԻ խաստախանէսի խասթաէիւրէ իլէ զարիէ խասթէխանէ սէրթապիպի աէօրթ սէնէ սանէ հալի մուֆաֆտա տարիէէն թարիխինտէն թամիրաթը մուգթէզիյէսի սեէնի 7347 զըրուշլա իճրասը թէզթիգ տիր իթմիշ տիր:

ԷՎՎԷԼՔԻ կիւն եազըն եազմուրտան Տօլմապահչէէ պազթէլէ պիր տուվար եըզըլըպ, ալթընտա պուլունան գանլըճլը ինկիլիզի կէչմիշ իքին քէօթիւրիւլտէն թէրքիլտիլէրլ թիւզ իթմէսի իչիւն վերիլ բոլմամըշ տըր. հիւքիւմէտ զահիքի թէզ պահթէ օլմամըղը իշլի վէրիլմիշ տիր:

ԲՐՕՄԷՍ.— Շէհրիմիզ սաբրաֆլարընտան Միհրան Բաշակեան էֆ. նամ պիր զաթ թարաֆընտան, չարդ չըմէնտըֆէրի բօրձէմէզէրինի Տարիտաճիպէ նամընտա սաթըլմագ, վէ օրանըն մէօհրի իլէ մէօհրի պըլնմիշ օլան բօրծիյա իչիւն նիզամնամէի մախսուսը հիւքմինճէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինտէն սըլտամըրտա օլան 20 պարա րէսմին պատէլ 20 պարա տահա վէրմէք իսթէրէ, օն սէնէ միւտէթլէ իխբար մուամէլէսի բուլունաճագ իթթիխազ իմզա իթմէսի պիր խաթիրա թագտիմ խոլըեօր մըշ տըր:

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԱ նամընտա իքի չա իթթիխատէ վափօրլար իչիւն Ֆլամանտընը Գորթ է Շանթիէ Ֆապրիգասը իլէ իճրա օլունան միւգավէլէնամէ նէթիճէսինտէ, մէզքիւր ֆապրիգանըն թալէպ իթթիլի ֆիէաթըն տահա ուճուզ վէ աէնի մուտէլէ օլմագ իւզէրէ Ինկիլիզ ֆապրիգալարընտա պէք միւսաիտ չարթլար կէօսթէրմէքտէ օլտուղլարըն տան մէզքիւր Ֆրանսըզ ֆապրիգասը իլէ արթըղ միւգավէլէ մէվսուգ լուզում կէօրիւլմէքսիզին միւսթաղնի թէքլիֆ իտիլմիշ տիր:

ՖՐԱՆՍԱ սէֆիրի Մ. Գօնսթանս ճէնապլարը՝ տիւն Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

ԻՆԷՊՕԼՈՒՏԱ պուլունան աօքթօր Տիւրինկ Բաշա հազրէթլէրի՝ Սինօպա ավտէթ իթմիշ տիր:

ԲԱՆՔԱԼԹԻՏԷ Իմամիյէ ճամաէսինին Բիւլուլ Բէօյ Բէյ եարտըմընա սաքին գայմագ Գալաթա ալանտան զաթ՝ պանտըն պէչ սիթի աէ մուգատտէմ հէր նամաըլա աղըրթա ըլթիֆաթ կէթիրմէլէ կէթիրմէտիկինտէն, պիր մէրգում միւսաեէթ նէֆսը Գալէ խամ թահգիգէ իթթիհամընէ թէ. աավ... իթթիրիլմիշ վէ պիր կէօրիւլմէք իգթիզա իտէրէք իքթէզա արազ կէօրիւլմէզ գալդ:

Մէրգում Գալաթա՝ տիւն սապահ զընձիլի Վէզիրին իլէ միւնալաա իթթիխի սըրասը, տիւքիանընտա տէմիր թարթմաղա օլմուշ 7 օգգա սըրգլէթինտէ պուլունան պէօհիլէ պիր գանթար իլէ խուզերինէ հիւճում խոտէր. Վէզիրին հէր նէ գատար ճանընը գուրթարմաղ ֆիքրի իլէ քէնտիսինի սոգագա աթմըշ իսէ տէ, մէրգում Գալաթա արգասընտան եէթիշէրէք մէզգիւր գանթար իլէ գաֆասընա իքի իւճ տէֆա վուրմուշ տըր:

Վէզիրին գանլար իչինտէ օլտուղու հալտէ, գարագօլտան քէնտիսինի իչէրի ալմաղ վէ պու սուրէթլէ գուրթուլմուշ տըր:

Գալուստ Փիրար իթմիշ վէ գօմ-չուլար Տագմ. Զօհրապ էֆէնտինին հաղըրալ, մէճլուհէնինն նօրալարընը մուաւէնէ վէ թէսավի էթտիրմիշլէր տիր։

Եարալար Թէնլիքճեանն արի կէօ-րիւլիւոր իսէ տէ, օլտուգճա աղըր տըր։

Պէլ ախէրէ մէրգում Գալուստ Թու-թունճեան հէնէ խասթախանէտէ իլճա խիլմէք իւզրէ մահէլլի զապըթմաէոնէ թէսլիմ օլունմուշ տըր։

ԹԷՊՐԻՔ

Պու կիւնքի Թէվճիհաթ գըուն իլան պույուրուլաղու վէճհլէ, մաժպուաթը թախլիյէին միւտիրիյէթը ալէյհէնի մուավինլիկինտէ պուլունան էթուֆէթլու Հըֆըզ պէյ էֆէնտի հազ-րէթլէրինին էօհտէի իսթիհալլարընա թէֆվիզ պույուրուլմուշ տըր։ Միրը միւ-շարիլէյհ հազրէթլէրինին նիրմիւրլէ սէ-նէէի միւթէճավիզ միւտաէթտէն պէրի խարիճի միւշավիրլիկինտէ վէ տէ պէյ սընէտէն պէրու սաւխի մէզքիւր միւտիրիյէթ մուավինլիկինտէ պէ-րապէր սանայիւ մէճմուալարիյէթինտէ պուլունտուղու, մուխթաճիֆ օլտուղ-լարը տիրաճէթը ֆէվգէլատէ վէ սէյ-մա սրտ ու խիթիգամէթը միւաթաէսի հասէլ իլէ, մէվաուը էօհտէի ալիլէրի օլան վէզաիֆը մուհիմէնի, րըղաի մէ-քարիմ իսթիլաի հազրէթը վէլինե-նիմէթը Ալամինէ մուաֆֆագ պիր սուրէթը մէհամշինասանէ վէ րէվիշէթ-մէնտանէտէ իֆաէ մուվաֆֆագ օլմուշ միւթէհալիզ մէհէմուրինը խասաֆէթ-գարինտէն պուլունտուղլարընտան, ճէ-րիտէի աճիզանէմիզ թախիր, սաիր պիլ ճիւմլէ միւնթէսիպինը մաթպուաթ իլէ պէրապէր, լայըգի թէպրիքի էտա, վէ ինշալլահ ումուրը ճէլիլէլէրինտէ սախի թէվֆիգաթը սամէտանիյէլէ մազհար օլմալարընը խալիսանէ թէմէննիյէ միւսարաաթ էյլէր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարքը որ անցեալ շաբ-թու արձակուրդի մէջ էր, և երկու օր միայն հազիւ կրցաւ Պատրիարքարանի իջնել, շաբթուս ոգևորուած է ոչ միայն իր հանդիսաւոր Ս. Պատարագ-ներովը, այլ և Պատրիարքարանի ըն-թացիկ խնդիրներով։ Ազգային Վար-չութեան կրկին ժողովից պաշտօ-նավարութեան նկատմամբ Բ. Դուռ-նէն եկած նոր պաշտօնագիրը կար-դացուելու համար Խառն Ժողով պիտի հրաւիրէ մօտերս։

—Անցեալ շաբթու անդրական գրե-թէ բոլոր թերթերը վիճաբանից ու միա-համուռ փոփոխակից հրատարակու-թիւն մը ըրին մեր հայ-լայֆին վերա-բերող երկու աղմուկային ընտանեաց բարեկէպ խնամութեան առթիւ։ Սա-կայն զարմանալի չէր գուներ, երբ ըսեմ թէ բոլոր լրագիրներն ալ միև-նոյն սխալը գործած էին իրարմէ վա-րուելով, այն է՝ եղած նորահա-սատ խնամութեան, փոխանակ «հարս-նախօսութիւն» ըսելու «նշանախօսու-թիւն» գրած էին։

Ըստ մեզ, այլ է նշանախօսութիւնը այլ է Հարսնախօսութիւնը.

Նշանախօսութիւնը՝ Պատրիարքա-րանի մէջ պաշտօնապէս կատարուածն է, որ Հարսնեաց շաբթուն կը կատա-րեն ընդհանրապէս։ Իսկ հարսնախօ-սութիւնն՝ ընտանեկան շրջանակին մէջ կատարուածն է, որ խօս-կապ կ'ըսուի, և վերջերս կատարուածն ալ նոյնը ըլլալուն հարկ էր որ հարսնախօսու-թիւն հրատարակուէր, և ոչ նշանախօ-սութիւն։

—Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ և Ղալաթիոյ Կեդրոնական Վարժարանի նորընտիր կրօնուսոյց Տ. Բարկէն Ծ. վարդապետ Կիւլէսէրեան առջի օրը՝ ի Շիշլի, Տ. Բարթուղիմէոս Ս. Արքեպիսկոպոսին այցելութիւն տա-լով, երկար բարակ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

— Գումգաբուէն գիտել կուտան թէ՝ Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առաւօտ, Պոլսոյ Կոլոտ-Ցով-հաննէս Պատրիարքին և Երուսաղեմայ Շղթայակիր-Գրիգոր Պատրիարքին հա-մաձայն կարգադրութեամբ՝ Մայր Եկե-ղեցւոյ դասին մէջ Ս. Երուսաղեմայ պատրիարքական փոխանորդներուն հա-մար յատկացեալ տեղը՝ այս անգամ գաւազանակիր Սաչեան Տ. Եղիա վարդապետը գրաւած ըլլալով, ներկայ ժողովուրդէն ոմանք կարծեր են թէ՝ նոր փոխանորդ մը անդակալած է Տ. Գէորգ Սրբազան Երէցեանի տեղ, որ յատուկ հրաւիրանօք նոյն օրը Պատր-գիւղի Ս. Թագաւոր Եկեղեցին պա-տարագիչ էր։

Ասկէ ալ եկեղեցական կարգա-պահութեան խնդիր մ'է, որ առաջուց ի վեր կայ, և նուիրական սովորու-թեանց կարգը անցած է։ Կը յիշեմ որ Հո-գելոյս Տ. Գէորգ Պատրիարքի (ապա Կաթողիկոս Ս. Էջմիածնայ) օրով՝ այն ատենուան Բաբերդցի Երուսաղէմայ Պատր. Փոխանորդ Տ. Սահակ վարդա-պետին (ապա եպիսկոպոս և Լուսարա-րապետ Ս. Երուսաղէմայ) պատահեցաւ օր մը այսպիսի տեղափոխութեան պէս բան մը։ Բայց հոգելոյս վարդապետը՝ չի հանդուրժելով այսպիսի զրկանք մը, անմիջապէս բողոքած և դիտել տուած է սապէս թէ՝ «որչափ որ Երու-սաղէմի յետին մէկ աբեղան եմ, և հոն իմ կարգս կը պահեմ, բայց հո՛ս պաշ-տօնիս բերմամբ, Ս. Երուսաղէմի Պատ-րիարքութիւնը կը ներկայացնեմ։ Ուս-տի, ամենէն վեր կանգնելու իրաւա-սութիւնը պիտի վայելեմ, շնորհիւ նախնիքներս հաստատած կարգադ-րութեան, որ միշտ առաջնութիւն տուած են ո՛չ միայն Ս. Երուսաղէմի Փոխանորդ վարդապետներուն, այլ և նոյն Առաքելական Աթոռոյն ծառայող միաբան վարդապետաց իսկ։»

Այս իրաւացի պատճառաբանու-թեան վրայ՝ յիշեալ Տ. Սահակ վար-դապետի դասին մէջ կանգնելու հա-մար որոշուած նոր տեղը փոխուելով, դարձեալ իր հին վիճակին մէջ վերա-հաստատուեցաւ։

Այս անգամ ալ կը լսենք թէ, Ս. Երուսաղէմայ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, կարի յուզուելով յանուն Ս. Երուսաղէմայ Առաքելական Աթոռոյն, բողոքագիր մը յղած է առ Սրբազան Տ. Մաղա-քիա Պատրիարքն, և Տ. Եղիա վար-դապետին նոյն օրը բրած ոտնձգու-թեանը համար իր խիստ դժգոհութիւ-նը յայտնելով, խնդրած է Նորին Սրբ-բազնութենէն որ բարեհաճի ազդուա-պէս ազդարարել առ որ անկ է, որ-պէս զի ուրիշ անգամ մ'ալ այդպիսի անհեթեթութիւն մը չի կրկնուի։

—Տիարպէքիրի Առաջն. Տեղա-պահ Տ. Եզնիկէլ վարդ.՝ Ս. Աստուա-ծածնայ տօնի առաւօտուն, Կէտիկ Փա-շայի Ս. Ցովհաննէս եկեղեցին՝ ի ներ-կայութեան երկսեռ հոծ ժողովրդեան, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց, և օրուան տօնին առթիւ իմաստալից կրօնական համառօտ քարոզ մը խօսե-ցաւ, որ խիստ մեծ տպաւորութիւն գործեց ունկնդիր ժողովրդեան վրայ։

—Ս. Պատրիարքը—ինչպէս որ ծա-նուցած էինք — այս առաւօտ կանուխ համար յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ։ Այս առթիւ յատկապէս հրաւիրուած են Գումգաբուի Ս. Լուսաւորչեան, Կէ-տիկ Փաշայի Ս. Թարգմանչաց, Գում-գաբուի դրսի Ս. Վառվառեան և Եէնիգաբուի Հայկանուշեան ազգային վարժարաններու բոլոր աշակերտուհի-ները, որոնք խմբովին ներկայ պիտի գտնուին իրենց վարժուհիներովը և տեսչուհիներովը։

Օրուան եկեղեցական արարողու-թեանց պիտի մասնակցին Դպրեվանուց մի քանի վարդապետները ու ծանօթ երաժիշտներ։

—Ռոստով քաղաքը բնակող Պ. Ցովհաննէս Պալեանց 500 ֆրանքի նուէր մը ղրկած է Վիեննայի Մխիթար-եան Պատ. Միաբանութեան՝ Ցոբելեանի գործադիր յանձնաժողովին, իբր դոյզն մասնակցութիւն մը նոյն Ուխտին երկ-հարիւրամեայ հաստատութեան հան-դէսին։

Ցիշեալ յանձնաժողովը փութացած է առանձին պաշտօնական գրութեամբ մը իր շնորհակալութիւնը յայտնել վե-րոյիշեալ բարեսէր նուիրատուին։

—Ս. Հայրապետին 1875ին գրած «Խաչի Ձայն» անուն կրօնական երկա-սիրութիւնը, որ քանիցս բազմօրինակ տպուած է Պոլսոյ մէջ և կը ծախուի, այս անգամ իրենց լեզուին թարգմա-նուած եպիսկոպոսականներէն, և մեծ ընդունելութեան արժանացած։

—Հայ-Հռովմէական Կ.-Պատրի-արք Էմմանուէլեան Տ. Պօղոս արքե-պիսկոպոս, եկեղեցական ծէսերու նկատմամբ ուսումնասիրութիւն մը հրա-տարակած էր Թրքախօս լեզուաւ, երբ տակաւին Կեսարիոյ առաջնորդն էր։ Այժմ այդ ծիսական երկասիրութիւնը անգլիերէնի վերածուելով հրատարա-կութեան տրուած է, կ'ըսեն, բուռ խնդրոյ ծիսամոլ Անգլիացիներուն։

—Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը իր առաջին նիստերուն մէջ նկատողու-թեան առած է Թաղային սնտուկին անձուկ վիճակը, և տրամադրուած է դասատուաց ունեցած առնելիքները ընդ փոյթ վճարելու համար մասնաւոր կարգադրութիւն մը ընել, ի գոհու-թիւն ուսուցչական մարմնոյն։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Արհեստա-նոցի մասին Հայ լրագրութեան մէջ թեր ու դէմ հրատարակութիւններ տեսնուեցան ու կը տեսնուին գրեթէ ամէն օր։ Առարկուեցան թէ՝ «Ծախ-քերը չեն կրնար զեղչուիլ, և հասոյթ-ները պակաս են։» Այն ծախքերը՝ ո-րոնք արդէն որոշուած են, կրնա՞ն զեղչուիլ, թէև հասոյթները միշտ պակաս ըլլան։ Պատ. Հոգաբարձու-թիւնը՝ այդ հասոյթները լաւ մատա-կարարելու փորձառութիւնը և յատկու-թիւնը արդէն ունի։ Կ'ըսեն թէ՝ «Գա-րակէօզեան ատեաններուն յաւելցուե-լէն ետքն ալ, կացութիւնը չէ բարւո-քած։» Գարակէօզեանէն առնուած տղա-կոնները՝ արդէն չի գանձուած, իրենց տեղերը ունէին ... պարտուց և ամսաթոշակաց, տեղա-փոխուած կամ հաշուակցած են։ Զէ՛, ամրան եղանակին մէջ պատսպարեալ-ներուն թիւը ամէն եղանակէ պակաս չըլլար, թէև պատ. Հոգաբարձու-թիւնը՝ Ս. Պատրիարք Հօր շրջաբե-րականաւ, ծանուցած էր որ Թաղ. Խորհուրդք ջանան ամէնէն արժանա-ւորագոյն հիւանդներն ու պատսպարե-լներն յանձնարարել. այսու հանդերձ, դարձեալ դիմող հիւանդներու թիւը՝ շատ է։ Եւ միթէ՝ կրնա՞յ մերժուիլ այն հիւանդը, որ չունի խնամածու և պատսպարան։ Ամրան արձակուրդի առթիւ՝ միայն Որբանոցի ամեներէն ո-մանք, 20—30ի չափ որբեր հազիւ կրնան առժամապէս երթալ իրենց ազ-գականաց և կամ հօր կամ մօր քով։ Այս ևս՝ իբրև սփոփանք մը ծնողաց համար, չարգիլեր Հոգաբարձութիւնը։ Կը կարծուի թէ՝ ձմրան ամիսները ա-ւելի բազմամարդ կ'ըլլայ Ազգ. Հի-ւանդանոցը։ Մօտէն գիտենք թէ, ձմե-ռը՝ ո՛չ թէ պատսպարեալներուն գու-մարը կը բազմապատկուի, այլ ցուր-տին պատճառաւ, հիւանդաց թիւը բնականաբար ամառուընէն աւելի շատ կ'ըլլայ։ Ազգ. Հիւանդանոցը 5 ար-հեստարան ունի, որոնք են՝ Ա.—Կօշ-կակարութիւն, որ առաջին անգամ բաց-ուեցաւ։ Բ.—Որմնադրութիւն։ Գ.—Ատաղձագործութիւն։ Դ.—Դերձակութիւն։ Ե.—Կազմարարութիւն (պզրօ, մասա են)։

Ոստայնանկութեան կամ կտաւա-գործութեան արհեստանոցը փակուած չէ,—ինչպէս հրատարակուած էր։—Ցարդ գործուածները ծախուած չըլ-լալուն, գործը ծանրաքայլ կ'ընթա-նայ։ Այս է իրողութիւնը։ Աթոռագոր-ծութեան արհեստարանն՝ իր կարգին է, և տղայք կ'օգտուին։

Հինգ արհեստարաններէն միայն կօշ-կակարութեան ճիւղն է, որ իր վրայ յաճախ խօսեցնել կուտայ։ Այս արհես-տանոցն ալ, ըստ առաջնոյն, կը շա-րունակուի, և հետզհետէ աշակերտներ կը հասցնէ։ Ըստ սովորութեան, հարկ եղած ապրանքները՝ ղրկուած են և կը ղրկուին, երբ պէտք ըլլայ։

Կօշկակարութեան նպատակն էր, նախ Ազգ. Հիւանդանոցի պատսպա-րեալ տարեկան կօշիկները պատրաս-տելէ յետոյ, դուրսի համար կօշիկներ շինել. և առանց ծախքը—ինչ որ է նէ—կը հաշուակցին արհեստանոցին հետ, որմէ արդէն գոյացած շահն ալ՝ Հի-ւանդանոցի սնտուկին կը վերաբերի։ Այս առթիւ չի մոռնանք յիշելու թէ, կօշկակարութեան արհեստանոցի վար-պետին և Հոգաբարձութեան միջև խնդիր կամ անհամաձայնութիւն մը չկայ։ Վարպետը արդէն Հոգաբարձու-թեանը հետ մանրամասն խնդիրներու համար ուղղակի գործ մը չունի։ Ո՞ր վարպետը կրնայ համարձակիլ Ազգին տանը մէջ՝ կօշկակարութեան արհես-տանոցին իրաւասութիւնը իր ափին մէջ առնել, և Պատ. Հոգաբարձութեան սպառնալ թէ, «հակառակ պարագայի մէջ դուրսէն գործ կ'առնեմ, և դուրսի հաշւոյն կ'աշխատցնեմ տղաքը։»

Հիւանդանոցի սնտուկը՝ կրնայ ըլլալ որ անձկութեան մէջ գտնուած ըլլայ, ինչ որ ամէնուս ծանօթ իրողութիւն մ'է։ Եւ ո՛վ հիմնուած ժամանակս՝ եղած ... չըլլար կոր։

Կը հաւատանք մեզ թէ, ամէն շաբ-թու ... շաբաթականները վճարուած, և սպասաւորները առ-նուած են։ Գուցէ քանի մը օրուան յետաձգում մը եղած ըլլայ։ Այս պա-րագան ալ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի սըն-տուկին համար, անպատուութիւն մը չէ ըստ ինքեան։

Մենք այնպէս կը հաւատանք թէ, Պատ. Հոգաբարձութեան Վսեմաշուք Ատենապետ Կիւլպէնկեան Պատրիկ էֆ., որչափ ալ ճանապարհորդութեան պատ-ճառաւ բացակայ է հիմա, սակայն Հի-ւանդանոցի հանապազօրեայ մատակա-րարութիւնը, խնամքը և ընթացիկ գործերը՝ Հոգաբարձութեան մնացեալ անդամոց անձնուէր ջանիւքը ի գործ կը դրուին, առանց զգալի ընել ատա-կեանց Վսեմ. Ատենապետին բացակա-յութիւնը։

Եւ «Ազգին տան»ը մէջ, իւրաքանչիւր առաջ ինչ գոյն որ ունէին, նոյնն են և այսօր։ Ո՛չ վարդագոյն են, և ո՛չ մանուշակագոյն։

Պատ. Հոգաբարձութիւնը իր խղճի ձայնին հետեւող մըն է. բնաւ չի խնայեր որ և իցէ զոհողութիւն, որ-չափ ալ չի ներեն իւրաքանչիւր անդա-մոց բազմազբաղ վիճակը։ Շաբաթը երկու անգամ, երեքշաբթի և հինգ-շաբթի օրերը, անընդհատ և կանոնա-ւորապէս իրենց նիստերը կատարելէ զատ, Ազգ. Հիւանդանոցին ալ, թէ՛ անհատապէս և թէ՛ խմբովին այցել-բաբար այցելելով՝ ամէն բանի ի մօտոյ կը տեղեկանան, և կը տնօրինեն զար-մանն։ Ասոր համար ալ՝ չյատկն ըսե-լով, այդ բարեսէր մարդիկը՝ ո՛չ թէ մե-կահարութենէ կ'ախորժին, և ո՛չ ալ կարծեցեալ ... կը խորշին։

Կը շարունակեն ու կը շարունակեն խղճի մտօք իրենց սահմանուած գործը։

Այս է իրենց փա՛ռքը։

Ապրի՛ն։

⁂ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ ար-հեստարանի տղոց և տնօրէնութեան («գէր»ով և «ազատութեան»ով) մի-ջև փոխադարձ խուլ ատելութիւն մը յառաջ եկած է. բայց թէ իրաւունքը ո՛ր կողմինն է և յանցանքը որո՛ւն, շիտակը բան մը չենք կրնար ըսել՝ ա-ռանց այդ սխալակալութեան սկզբնական շարժառիթին տեղեակ ըլլալու ստու-գապէս։ Այլ ինչ որ հաստատապէս կրնանք ըսել, սա է թէ՝ յորմէհետէ «Մանզումէ»ի մէջ՝ Հիւանդանոցի մէջ պաշտօնավարող այսինչ... պետին կամ այն ինչ տնօրէնին գործունէութեան նկատմամբ դիտողութիւններ կ'ուղ-ղուէին, այդ դիտողութեանց ենթակայ պաշտօնեաները արհեստարանի տղոց վրայ կասկածելով, որպէս թէ անոնք ըլլան մեզի ամէն բան տեղեկացնողը, սկսած են իրենց ի դէպս և յանդէպս յարձակումներն ու հալածանքները ... անոնց վրայ տեղալ, ծեծելով զանոնք ու հարուածելով անխնայ։ Տնօրէնն ալ որ ուրիշ պարագաներու մէջ միշտ միևնոյն թօլիէչ ոգիովը շարժած է՝ — երբ սակայն պէտք էր այդ կարգի հաստատութեան մը վա-րիչը անհուն և անըեկանելի ... մը ունենար — իր բոլոր կորովը ժողված կը թուի ըլլալ՝ երբ կարգը տղաքը պատժելուն կու գայ։ Կանչել կու տայ յիմարապետները որոնք զոյգ զոյգ, մտրակները ձեռքերնին՝ կուգան և հրե-լով հրմշտկելով, բռունցքի հարուած-ներով և ցնցումներով շխոսակ յիմարա-նոց՝ բանտելու կ'առաջնորդեն պատ-ժուող տղաքը՝ որոնց կամ քիթերնին է որ կ'արիւնի մինչև հոն և կամ բե-րաններն։ Ճիշդ այսպէս մէկ երկու եղե-լութեանց ականատես եղանք մենք առջի օր՝ կիրակի, մեր Հիւանդանոց այցելութեան ատեն։ Հարկ կա՞յ այս տեսակ բիրտ վարմունքներու, անոնք որբերուն նկատմամբ՝ եթէ նոյն իսկ յանցաւոր ալ եղած ըլլան անոնք։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՄԱՀԱՄԵՐՁ ԴՊՐՈՑԸ

Անցեալները՝ Եթ-Մէյտանի Ազգա-յին Նախակրթարանի Հոգաբարձութեան երեք անդամները և Թաղեցի երիտա-սարդները նիստ գումարելով (չը մոռ-նանք ըսելու թէ այս վերջիններն կրկնակ հրաւէրներու վրայ հազիւ բա-րեհաճած էին պատուել նոյն ժողովը իրենց ներկայութեամբ) բացառիկ ճի-գերով ալլլացող այն արդահատելի և աղքատիկ վարժարանին արծարծման իբր վերջին բայց միևնոյն ատեն ամենէն կարուկ միջոցը Սեդրակ էֆ. Մալիկեան սապէս պարզեց ներկաներուն.—«Ինչ-պէս ամբողջ Թաղեցիներուն բացայայտ կերպով ակներև և յայտնի է, եր-կար ատենէ ի վեր կաղնիկաղն յառա-ջացող աս դպրոցը վերջապէս ամէն կենսական ուժէ զրկուած այ-սօր գետին սապալելու վիճա-կին հասած է, որուն միակ պատ-ճառը հասոյթի անբաւականութիւնը ըլլալը ... նոյնէն կրնալը անտեղի կը համարիմ. հազիւ թէ քառասուն հոգիէ բաղկացած երկսեռ աշակերտաց, շաբաթական գոյացուցած հասոյթը հազիւ թէ քանի զրուշի անմիաջնջնին գումարին կը հասնի, որ արդէն ինքնին բան մը չարժեր, գալով Պատրիարքարանէ յատկացուած 100 ղրշ. նպաստին՝ որն ալ վերջերս 90 ղրշ.ի իջեցուած է՝ մինչև ցարդ ատ իսկ անվճար մնացած է. իսկ անդին կը մնայ հասոյթի աղբիւր ըլլալով գանձանակի շրջագայութիւնը, որուն աշակերտաց շաբաթականէն գո-յացած 20 ղրշ.ին չափ իսկ օգուտ յա-ռաջ չը բերելն ալ լոկ Թաղեցինե-րուն անտարբերութեան արդիւնքն է. անհասարակ ամբողջ հասոյթի աղբիւրը, եթէ կարելի է այս տե-սակ անստոյգ և անապահով միջոցնե-րու հասոյթ անունը տալ։

Գալով ծախքի մասին՝ որուն մէկ կարևոր մասը կը կազմէ վարժարանին ամսական վարձքը եղող 100 ղրուշը, մի միայն ծանրացած է իմ վրաս, ո-րովհետև այն շէնքին տէրը Մէլիք-եան էֆէնտի, իբր պարտական ոչ թա-ղով և ոչ ալ հոգաբարձութիւն կը ճանչնայ այլ մի միայն զիս կը ճանչնայ. ասկէ զատ՝ վարժապետի ամսական և այլ ծախքերն ալ հաշուի առնելով, մէկ ակնարկով շատ բացայայտ կերպով կը տեսնուի թէ ամէն ամիս 150—200 ղրշ. պիւտճէի բաց մը ունինք, որուն դարման մը ըլլալու տենչով սաստ անգամներ աւելի Սրբազան Պատրիարք Հօր բրած դիմումներս՝ Մայր-Եկեղեցւոյ Թաղական Խորհրդոյ լաւութեամբը ո և է արդիւնք չէ ունեցած, բայց մեր կողմանէ ամէն կարելի եղած միջոց ի գործ դրուած ըլլալուն մէջ պակասութիւն մը բրած չըլլալու համար՝ և եթէ վարժարանը փակուի՝ ատոր ալ անմիջական հետևութիւնը պիտի ըլլայ կարգ մը անչափահաս մանուկներ տղոց փողոցները թափառե-լը՝ որուն ալ հետևութիւնները գու-շակելը դժուար չէ, ուստի խնդրանք-րով մը դիմեցինք Ազգ. Կեդր. Վարչ. Նախագահ Սրբազան Պատրիարք Հօր, սակայն կը ցաւիմ ըսելու թէ այս դի-մումնիս ալ իր նախնեաց պէս հիմա-կուհիմա դեռ արդիւնք մը ունեցած չէ։ Արդ՝ ամէն կողմէ յոյսերնիս կտրած, վերջին անգամ ըլլալով կուգանք կոչում ընել Թաղեցւոց, ո-րոնք թերևս մեր չկրցած միջոցները կարենան գտնել նոյն վարժարանը կանգուն պահելու համար...։»

Անհասանելի Մալիկեան էֆէնտիի արտայայտած գաղափարներուն մէկ ամփոփումը, որմէ որոշակի կերպով կերևայ թէ մօտալուտ է գործէն քաշ-ուիլ, մասնուցանելով առ որ անկ է իր պատճառաբանեալ հրաժարականը։

Մեր կողմանէ պէտք եղած խրա-խոյսը տրուելէ ետք (շատ անգամ չոր ու ցամաք) կը փափաքինք տեսնել սոյն վարժարանին վերակենդանացու-մը, բայց ատոր հոգեվարքի մէջ գըտ-նուող այն աղքատիկ վարժարանին ձեռք կարկառելով խումբ մը մանուկ-ներ երկսեռ տղայոց յառաջիկայ ձըմ-րան սատանայական փողոցներէն չափ-սփիւռէ յառաջ գալիք անպատեհութիւն-ները տեսնելու ախորժեթ պարագային մէջ ալ չը պիտի գտնուինք. հակառակ պարագային յիշեալ Մայր-եկեղեցւոյ Թաղական Խորհրդոյ համար խղճի խայթ մը պիտի ըլլայ այն աղքատիկ դպրոցին փակումը որուն հասու-ցած օգուտը շատ աւելի մեծ է, ուրիշ կարգ մը փայլուն և բարեկեցիկ վար-ժարաններէ՝ որոնք մի միայն անուն ունին և ոչ ուրիշ բան։

ՍԵՓՈՆ ԹՈՒՖԷՆԿՃԵԱՆ

1901 Օգս. 6/19

Կեսարիոյ Ս. Կարապետ վանքին գիշ. վարժարանին ծանուցումը կար-դալ Դ. երեսը։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
[illegible]

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը կը սկսի Սեպտ. 11ին Դշ. (Ն. Տ.)։ Գիշերօ-թիկ աշակերտներ կը վճարեն տարեկան 16 ոսկի Օսմ., 8 ոսկի Սեպտեմբեր ամ-սին և 8 ոսկի ալ Ցունվարի մէջ։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դի-մել վարժարանիս գործակալ Գէորգ էֆ. Կարմիրեանի,] Թիւ 10, Բուպիէ խան, Բիւրքճիլէր, Մեծ Շուկայ, Պոլիս։

5—10

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

ԱԳՇԱՄՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 25 Օգոստ. — Ասըլարըն Գալղատա Գօլօմպիալըլարը մաղլուպ իթմիշլէրի Պօղօնատան ալընան թէլէ-կրաֆլարտա պէեան օլունմուշ տըր։

ՓԱՐԻՍ.— Գօլօմպիա հիւքիւմէթի օրտուսունուն սէֆէրպէր հալինէ վազընը էմր իթմիշ տիր. ասըլար իլէ Գօլօմ-պիա ասաքիրը մուհթաշամասը արա-սընտա Պալղամա վուգու պուլան պիր միւսատէմէտէ ասաքիր մաղլուպ օլ-մուշ տըր։

—Եիւզ միլիօն ֆրանգլըգ իսթիգ-րազա տաիր Պուլկարիոթան էմրէթի Թարաֆընտան կէօթթէրիլէն թէէմինա-թը թէտգիգ իթմէք իւզրէ, Բարիզ պանգալարը վէքիլլէրի Սօֆիաեա կի-տէճէքլէր տիր։

—Զար հազրէթլէրի, սեպտեմբեր 18 ինտէ Տիւնքէրքէ մուվասըլաթ իտէ-ճէք տիր։

ՊԷՐԼԻՆ.—Զար հազրէթլէրի Գօ-բէնհակա կիտէրքէն Տանձիկտէ վուգու պուլաճագ Ալման պահրիէ մանօվրա-լարընտա համր հազըր պուլունաճագ տըր։

ՎԻԷՆՆԱ.—Չէնլէրին սապըգ րէիսի, Փէրգամի մէզքիւրինի րիֆաուէթինի Թէքրար աէրուհտէ իտէճէկի Բրակտան խապար օլունուտր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՓԱՐԻԶ, 26 Օգոստ.—Ժէնէրալ Պօ-թա՝ Լօրտ Քիչնէրին պէեաննամէսինին միւթէզամմին օլտուղը թէհտիտէ գար-շը, մուգապէլէի պիլմիլ օլմագ իւզ-րէ, Ինկիլիզ էսիրլէրինի րէհն մագա-մընտա մուհաֆազա իթմէլէրինի պիլ-տիրմիշ Պօէր գօմանտանլարընա էմր իթմիշ տիր։

—Զարըն Մաչուրի միւսէլլէսինտէ Ֆրանսանըն մուավէնէթինի Թալէպ ի-տէճէկի Բէթրպուրղտան խապար օլու-նուէօր։

—Զար վէ Զարիճա հազրէթլէրինի Գօբէնհակա միւթէվէճճիհէն աղիմէթ իթմէք իւզրէ, չէհրը հալին եիրմի սէ-քիզինտէ (եարըն) Բուսիատան հարա-քէթ իտէճէքլէրի պու թէլէկրաֆ Բէթ-րպուրղտան պիլտիրիլիէօր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷԷ

Տիւն Ս. Աստուածածնի եօրթուսը օլմագ միւնասիպէթի իլէ, Կալաթա Պօրսասը գափալը իտի։

Տէր Ց. ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Գումգաբու Մօլա-Թաղի Թիւ 15
Մայր Եկեղեցւոյ անկիւն
ՍԱՆԻԿԵԱՆ ԷՖ.Ի ԴԵՂԱՐԱՆՆ ԱԼ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ, ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Մայր վարժարանի համար Թուա-բանութեան հմուտ միայն ուսուցիչի մը պէտք կայ գոհացուցիչ ամսականով։

Փափաքողք կը հրաւիրուին ներ-կայանալ վարժարանի տնօրէնին ամէն առաւօտ մինչև օգոստոս 14 երեք-շաբթի։

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺՆ.
Ի ՊԱՆԿԱԼԹԻ

45րդ տարեշրջան

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին, նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրթական բարոյական և քրիստոնէական կրթութիւն մը, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ և իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին եւայլն օգ-տակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանի վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ Մխիթարեան և քաղաքական ուսուցիչ-ներէ. այս վերջինները անցեալ տար-ւոյն մէջ 15 էին թուով։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի եւրոպական դպրոց-ներու (école secondaire moderne) յա-տուկ յառաջագիրը, որ կը համապա-տասխանէ գերմանական Բէալական դըպ-րոցի (Realschule) յառաջագրին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրա-գիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժա-րանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրու-թեամբ և առանց քննութեան Եւրոպայի ո և է բարձրագոյն վարժարանը յաճա-խել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեն-նա, Զուիցերիա և Գաղղիոյ քանի մը քաղաքները), և կամ կրնան վաճա-ռականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Ա-ւանդուած լեզուներն են՝ հայ., թուրք., գաղղ., գերմ. և անգլ. (վեր-ջին տարին)։ Գաղղիերէն լեզուն գործ-նականապէս ալ սորվելու համար՝ ա-շակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, և երենց վրայ պէտք հսկեն 3 ֆրանսացի Մարգերէ, ըստ յատկապէս բերել կու տայ այս տարի Վարժարանս՝ Բոյէլէն։ — Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համեմատա-կան տեղեկագիր մը, որուն մէջ մա-սամբ կը նշանակուի աշակերտին բարոյական և ուսումնական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նի-շերը, եւայլն։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ, ծառալից պարտէզի մը մէջ, ունի իր յատուկ բժիշկն և իր դեղարանը։ 1901-1902 դպրոցական տարին պիտի սկսի սեպտեմբեր 3/16, երկուշաբթի օր։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչև երկուշաբթի, սեպտ. 11, և այս վեր-ջին օրը ժամ 8ին (Ը. Ե.) կանոնաւո-րապէս պիտի սկսին դասերը։ Հրատա-րակուած է վարժարանիս 3րդ տեղե-կագիրը, և աշակերտք կրնան առնել զայն ամէն օր մինչև կէս օր։ Վար-ժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարա-նիս ծրագիրը։ Եւ կամ դիմէ հետևեալ հասցէին.

Հ. Գաբրիէլ Վ. Մենէվիշեան
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. Gabriel Dr, Ménévichian
Constantinople, Pancaldi
4—15

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԱԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԻՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » հանկրն » » » 460,267,203
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էյմէր-էնէրնէ վէ չօճուգլար իչին միւթէսիլ չէրահթ իւլէ սիկուրթա ադա իտէր

Եանկընա գէրլը հէր նէվի պինա վէ էչկա իւզերինէ սիկուրթա ադա իտէր։

Նէֆէյոն գէրլը հէր նէվի պինա մալ, եվրադը նադիրէ վէ վարօր սիկուրթալարը դասլու իտէր։

Հիսսէսարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլէրի (Տէբասատէթտէ Դրէսի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆիատա Պանգ Նատիօնալ Պիւլգար։)

Թաշրալար իչին միւստահա վէ միւթէպէր քէֆիալէթլի ահէնթլէր արանըլըօր

Թիւրքիա իչին ումումի ահէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալատա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէսիրխան

Թիւրքիա իչին ումումի միւֆէթթիչ.— Ա. ԿԻՐԵՂԵԱՆ

عافيت سيگارى

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՅԷԹ

Պնդութեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը դարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետևանք եղող թունաւորման պիտի ենթարկուին՝ որովհետև, բնականի դէմ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով մնռնդ ասլու. ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ'ապականեն և ախորժակի պակասութիւն, գլխոցաւ ու պտոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեսաւորութիւն (պատուր որովայնի ուռեցք, խիթ (սանձը), սիրտ խառնուուք, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրաքաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտօն Գէօլչեան էֆէնտիով հնարած և Կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Աֆիյէթ» դեղահատներուն գործածութիւնը վերոյիշեալ ախտերէն ըստրովին ազատ կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և ստամոքսն ու աղիքները զօրացնելով կուսաց անոնց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միշտ լուծողական դեղեր առնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատեղին է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Ասբր դեղարանը։ Կը ծախուի նաև Պահճէ Գարու Բիւշիւքան-Միսքճեան և Մէրճանէթճեան Հեղգարանները և Ղալաթիա Մատլլայի դեղարանները։

ՏՈՒՓԸ (5) ԴԱՀԵԿԱՆ Է

Գաւառներէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնառութիւնք կ'ընդունուին։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Բարձրագոյն ընթացք՝ Դոյզնական գործք։ Բնութիւնական և Բնաբանական էլեկտրիսիթէ։ Գ. Ս. Տէմիրեանի։

Սոյն գործը Կրթական Ծրագրի համաձայն պատրաստուած ըլլալով, յատակ և գիւրահասկնալի ոճով մը կը խօսի Մարքոնիներու և անոնց գործածութեան, Բուսաբանութիւն, Երկրաբանութիւն, Մեխանիկայի, Բնաբանութիւն և Տարրաբանութիւն ամէնէն կարևոր և գործնական ու արուեստագիտական մասերուն վրայ։ Դասագիրքը կը բաղկանայ 352 սեղմագրեալ էջերէ և կը պարունակէ նիւթին պատշաճ 228 ընտիր պատկերներ։ Չահեկան ծանօթութիւններ կու տայ նաև ամէն կարգի արհեստաւորներու վրայ, որով անհրաժեշտ գիրք մըն է նաև ամէն արհեստաւորներու։

Գին 7 ֆռանկ։

Տէմիրեան էֆ.ի սոյն երկասիրութիւնը, որ բազմաթիւ Գիտական Բրոնէիներով ալ համեմուած ու ճոխացած է և կ'ամբողջացնէ իրագործական և ընդարձակական ճիւղին յատուկ և նոր բազմն ծանօթութիւններով լի իր ամբողջ դասընթացքը և որ իր դրական և գիրուսոյց մեթոտովն ու նիւթերու պեպեսութիւնովը կը գերազանցէ ցարդ լոյս տեսած հեղինակութիւնները, կեղ. Վարչութեան Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վաւերացած ըլլալով՝ ջերմապէս կը յանձնարարուի մեր բոլոր վարժարանաց համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՆԱԵԻ

Նոյն հեղինակէն՝ Մագնէտաղ մանկական դասերու, պատկերազարդ նոր ընթերցարանը։ Գին 3 ֆռանկ։

Կեդրոնատեղին է Կեդրոնական Նոր Դրատուն Մէրճան փողոց Եալբուզ Խան թիւ 8—9։

بلوفه على كلدى

BEFRA

ԵԹԷ ԿՐ ՓԱՓԱՒԲԻՐ առանց դիտակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զէմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանձնարդայ և յանձնակատարներու ԳՈՀԱՅՈՒԹԻՒՆ ԶԵՂՈՒ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեղծերէն զգո՛ւշացէք։

Էն ալա վէ նէֆիս իքէթէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒՎԱՆՃ քիաղըտլարը եալնըզ սիկարա մէրազլարընը մէմնուն էտէպիլիր։ Պու քիաղըտլարընն ֆէվքէլատէ մէրէսսէրիյէթի մուգայիսլէրինին արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլըզընտան, դարազլարընն տերունտէքի «էֆէր մէրտինէ վէ ալատէթի ֆարզդայը սայիրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ ընը։ 30—56

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ՞Զ

Աղընտրդն գօգմամասընը, տիւէրինդին խասթալդգտան քիւլիէն արի գարմասընը արզու իտէր իանդիր Պաղէշ Գարուսընտա Նիդամիէ գարագօլը գարչու քէօշէսնինտէ 1 նօմիրօլը մահալը մախսուստա տիշ թապիլի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըընընը։

Մուսմիէյէ Մէքթէպի Թրպպիէի Շահանէպէն մէկզուն օլուպ, հիշ պիր աղրը հիսս իմտրմէքտիկ տիշ չէքմէքտէ մուճիսի պուլունաընը պիր իլաճ իլէ եալընզը իբի տէֆատա էն շէտիա տիշ աղրըլարընը քէսմէքտէ, «սքօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըքլարընը թէտավի իմմէքտէ էֆէֆենին էն սօն ուռուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէթլար իլէ տիշ օտլորմադտա սբր։

Էնվալի թագմա տիշ վէ չէնէ իմալմտանքի մէհարէթի քամիլէսի ումում միշէրիլէրինին հիւմնիւ թէվզճիւհինի ճէլդ իմմէքտէ տիր։

Ճումաա կիմնէրի մուալէնէիմնէտէ բաղար կիմնէրի տէ կէտիկ Բայտատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինտէ միւբաճաթի խէն ֆուդարը մէճմանէն թէտավի իտէր։ Սապահկրը սաաթ 1½ դատար վէ ագշամրը տասի 9—11էն դատար եաղըխանէսինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պազը Ալի ճատտէսինտէ Մուսուլխանտտա 6 վէ 7 նումէրօլը օտալար սբր։

Գ Ի Ս Ա Կ

Մրտաճանինէ գօնդան օրբրս

ՀԱՅ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Դաքրիէլեանի սենեակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼՏԸԶ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10

Գին 5 ֆռ.

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեանն (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եկմը քիւչատրտան պէրի կէօսթէրիլի ինթիզամ վէ տրդամտան վէ իհզար օլման քեաֆֆէի էտվիկնին խալիսիլէթ վէ էհվէնիլէթինան օտլայը չէհրիմիլին էն մուքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկերդերինէ նումունէի իմմիսալ օլմագ չէրէֆինի իհրաղ իմմէք տիր։ պու տրդամթ վէ իհթիամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերճէ ասլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընմագ մէվատտան պաչընճասը սբր։ ամմինին միսէլէմի վէ ատվարը բէսմիյէնին տախի մուսատտագ օլտուզը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր։ պու կիպի պիր թէէսսիսնէն պէքընիրէն չու խրատմասը միսմանանէնէյէ պիր իլավէի ինանմիյէթ քեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսսիսնէն չիմիյէ գատար միւբաճաթի խէն պիլճիւիլէ դուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի իմմարիմէք վէ մուալէճաթը լազմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իմա իսլիմէք կիպի իսթիյար օլման ֆէտաքեարլըգլար նազարը արգդաթա ալընմագդ օլուր իսկ պու էճզախանէնին խթիհնայը մէնֆաաթտան զիյատ հէմճինմէք խրատմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինանմիյէթբերլերի իւզերինէ թէէսսիս խարիմիշ օլտուզը ատրնալ թաղին խէր, իբթէ չու թատտա օլընան հիմէմթաթը մասրուֆէյէն նազի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէտագգրատա գաթի տերեճաթ խէրէք, պու կիճնի մերթէկի իհրաղ էդէմիշ վէ պու եւրգէնէ ատ էրպապը միւբաճաթէն մէնմունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ամրպպանընն տախի խօշնուտախնի ճէլպ էդէմիշտիր։

Մէղքիւր էճզախանէտէ քիաֆիֆի իլէ վէ էմրադտա քէսպը իսթիսսաբ թամ էդէմիշ մէչտիրը ամրպպա հէյդ կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունմըզլարը կիպի զիւքիր ու իւնատ մասնուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ սբր։ էճզախանէտէ պուլնան ալէթ վէ էտէվաթը ֆէնենիէրինին մի քէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկնանէ ատնիրմէյէ չայան օլան (թանմիլանան) իսկ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտին Եվրօպատա ատզուզ սէնէ թանոլ իմմիրիլտիքէն սօնրա իլք ատֆա օլարագ քիմիակիր տիրօմասընը իտրաղ իլէ չէհրիմիզէ ալատէթ իմմէք օլան Մէքթէպը թրպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինէն Տօքթօր Ա.Հմէտ Հիւսէյին պէյին եէսը իգթիսար վէ քիֆայէթինի թէսլիմ իսիրմէք տիր։ մուամիլէյին ֆէյնը թանիրատքի իգթիսարը պուրատա նասը մալիմ իսկ, Եվրօքատատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյի պէտէնը ինանատա միհէմաճը թանվիլ հէր նէ վար իսկ, անը քեմալը իմմիսալ իլէ պիթթանրի ամրպպանա ինդար վէ պէնատէն ալէյի ամրպպայի մուամիլէհիմին իշլէրինի պիր գաթ ատան թէսնիլ իմմէքտէ օլտուզը կիպի մէրի օլան մասնէի նէզարթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թանվիլ վէ իհզար իմմէքտէ տիր։ 8—4

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԷՐԱԳԼԷԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի Եվրադ գալէմի իսլէֆասընտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէնոի մուսիգի մուալիմի Զուլֆահան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օր պէշ կիւնտէ պիր՝ մաճնթազամէն նէշր իսիլմէքտէ օլան էզգարը մուսիգի կաֆատ միւնթէզզիլ չաբդը վէ գանթօ նօթասընը իքինճի ֆօրմասը նէշր իսիլմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էսինմէէրինի հավէսքեարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մահալը ֆիրուխթի Պազը Ալի ճատտէսինտէ 22 նումէրօլու Իսթանպուլ քիթուպխանէսի, Մէրճանտա սոչճը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զաղրիեէ ճատտէսինտէ Սէֆա Ֆոնօկրաֆխանէսինէ սաիր մահէլլէր տիր։

ԲԱԼԻԶ ՍԷՐԿԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍՍՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՏ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷԾՈՒՐ ՏԻՊԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

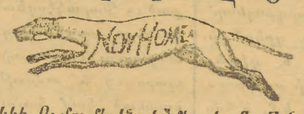

Մէղքիւր Սէրկիի Ումումիսինէ Ֆիւքիֆաթընը, HORS CONCOUR բէղապէթիով գաղանմըշ տրը։

Էն ուֆաղ թէֆերրուաթընա գատար էմսալընա թէվէֆֆիգ իտէր

Թիւրֆիա իչիւն եէկեանէ անկնբասը Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլասլարը

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խանթը իւզէրինտէ

ՇԻՄՊԷԼԷՐ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Ագիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տրը

ՈՒԷՍՏԵՐՆ

TORONTO 1851 WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԸ ՄԱԽՍՈՒՍՑԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՍԱ

1851ՏԷ ԹԷՔՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զէյանդարըն մէճմուի — Լիր. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ — » » 1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սէրմայէ — » » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի՝ ումումիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր ահէնթէլէր արանըլմագտա տրը — ԻԹԹՍՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ ֆիրանընդ վէ Ամման գումանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100% օրտուզը հարամ Ուէսթերընի գիրանդ ուէ Ամերիքանի գիրանդ ուէ Ամերիքանի գիրանդ ուէ Ամերիքան